

DEVLET

MILLİYETÇİ
SİYASİ
HAFTALIK GAZETE
PAZARTESİ GÜNLERİ
ÇIKAR

339

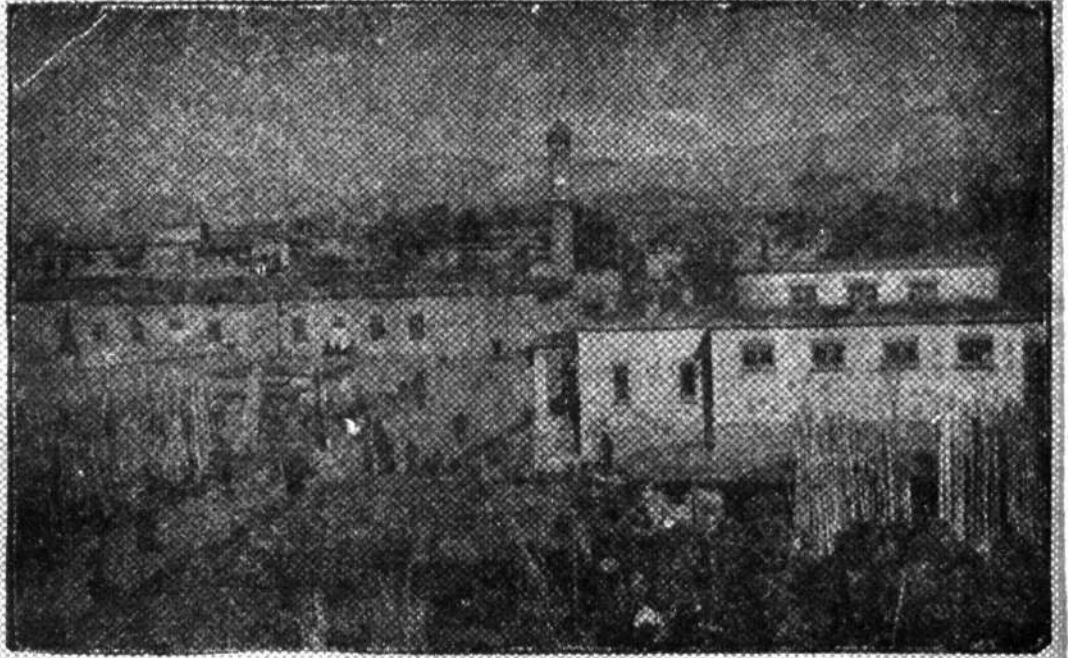
3 MAYIS 1976

EY TÜRK KENDİNE DÖN...

250 KURUŞ

Türk Cumhurbaşkanı bağrına basan

Kerkük Türkleri

esir Türk dünyasının kurtuluş özlemini dile getirdi

MHP'den daha tutarlı, güçlü ve meşru davası olan parti yoktur

Memleketimizin, partimizin ve yürüttüğümüz mukaddes davamızın durumunu görüşmek üzere uzaklardan koşarak geldiniz. Hepinize saygılar sunar, teşekkür ederim. Bugün memleketimiz birçok tehlikelerle boğuşmaktadır. Sıçramak, güçlenmek ve kendi kendine yeterli olmak noktasına yaklaşan Türkiyemiz, dışardan uzanan kirlil ve kanlı ellerle, içerden karıştırılmaktadır. Son yıllarda memleketin karşısına çıkan bu ciddi anarşi, siyasi ve iktisadi istikrarı bozduğu için, istenen hamleler yapılamamıştır. Ama her şeye rağmen bugünkü hükümet ilk defa, yatırımların kompozisyonunu, ağır sanayinin lehinde en üst oranda ayarlayabilmiştir. Devlet bütçesi, bütün yıkıcı, kışkırtıcı ve bozguncu tertiplere rağmen, milletimizin kalkınma ihtiyacına göre tanzim edilmiştir.

★ EN TUTARLI, GÜÇLÜ VE MEŞRU PARTİYİZ

Değerli ülküdaşlarım,

Türkiye'de pek çok siyasi parti vardır. Ama Milliyetçi Hareket Partisi'nden daha tutarlı, güçlü ve meşru davası olan parti yoktur. Bu kesin tesbitin doğruluğunu isbat çok kolaydır. 8-9 yıldan beri devam eden komünist ve bölücü sokak hareketlerini ele alalım. Her parti başından beri bu ihanet hareketlerine koyduğu teşhisi değiştirip durmaktadır. Dikkat edecek olursanız, tesbiti doğru çıkan ve bunun için görüşünü yenilemek zorunda kalmayan tek parti Milliyetçi Hareket Partisi'dir. Devletimizi ve milletimizi tehdit eden yabancı kaynaklı tehlikelere doğru teşhisi biz koyduğumuz için, en tesirli ve hayırlı mücadeleyi de biz yaptık. Türkçe yayın yapan, kışkırtıcı, yabancı ülkelerde korsan radyolar vardır. Bunları dinleyin!... Her gün Milliyetçi Hareket Partisi düşmanlığı görürsünüz. Türk'ün düşmanlarıyla devletimizin düşmanlarıyla, MHP'nin düşmanları aşağı yukarı aynıdır.

Değerli ülküdaşlarım,

Acaba memleketimizin dertlerini, milli varlığını tehdit eden tehlikeleri, yoksul ve sınıfsız bırakılmış milletimizin meselelerini niçin en iyi ve en doğru şekilde Milliyetçi Hareket Partisi bilmekte ve geçerli çareler ileri sürmektedir? Bu sorunun cevabı fevkalâde önemlidir. Çünkü bu cevabın içinde, Milliyetçi Hareket Partisi niçin vardır, diğer partilerden farkı nedir sorularının da karşılığı bulunmaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi, Türk milliyetçiliğini ilk defa siyasi aksiyon haline getirmiş ve milletimizin her meselesine bu fikir sisteminin perçemesinden bakmıştır. Türk Milliyetçiliğinin sahibi ise, asil Türk Milletidir. Onun değerlerine dayanan bir dünya görüşü olan Türk Milliyetçiliğinin, tatbikata yönelen bölümüne 9 ışık veyahut da üçüncü yol adını verdik. Ne kapitalizm, ne komünizm, ÜÇÜNCÜ YOL dedik. Çok partili milli demokrasi, rejimimizin iskeleti ise, muhtevası da, 9 Işık Milli Doktrindir.

★ KENDİMİZE, INANCIMIZA GÜVENİ SAĞLAYACAĞIZ

Biz Türkiye'nin 2 asra yakın zamandan beri yana içine düştüğü, keşmekeş, sefaletli, istismarı ve kendi haline itilmişliği, her türlü ihanete sürüklenmeyi ele alırken, önemli bir noktayı dikkatten uzak tutmadık. Bu önemli noktayı görmeden, hiçbir meseleye sıhhatli ve uzun vadeli çözüm getirmek mümkün değildir. Türkiye bo-

zulmaya, çürümeye açılan hangi kapıdan bu hale gelmişse; kendine dönmesi, güçlü ve müreffeh bir hayata kavuşması da ancak o kapının kapanmasıyla başlar. O kapıda «İNSAN» vardır,

Yabancı kültürler, usta propagandalar ve Türk Milleti için birer serap olan yaldızlı fikir kırınmaları karşısında, Türk insanı şüpheye düşürüldü. Kendinden, inancından, tarihinden ve milletinden şüpheye düştü. İnsan kendinden şüpheye düşüncü, onun içinde başlayan buhran ve anarşi, dalga dalga bütün cemiyete ve kurumlarına elbette yayılacaktı. Nitekim öyle de oldu. Halen Türk insanının ülküsünden, imanından, milletinden emin olmasını her türlü yabancı inanç ve kültürlerle karşı, en güçlüsünü kendisinin temsil ettiğine inanması gerektiğini ortaya atan sadece Milliyetçi Hareket Partisidir. İnsandaki buhran devam ederken, «Düzeni değiştirmek», veya adı sadece «YENİ» olan sistem ve kurumlar getirmek neye yarar. Kurucu olan, yönetici olan, gaye olan insan hasta ise, insanı buhranı ve şüpheleriyle «Düzene», «Yeni» ye esir edenler kurtuluşun değil, felâketin habercileri olabilirler.

★ KURUMUŞ TOPRAKLARA CAN VERİYORUZ

Değerli ülküdaşlarım,

Biz çürümeye açılan kapıyı kapamakla işe başladık. Bunun içindir ki, gençlikte, aydınlarda, yeni yetişen nesilde Milliyetçi Hareket Partisi müjdesi vardır. Kendinden, milletinden tarihinden emin, ülküsüne her şeyiyle bağlı bir nesil, ulu bir ırmak halinde kurumuş topraklara can veriyor. Bunun için Milliyetçi Hareket Partisi doğru bakışın, doğruyu, meşruyu görüşün partisidir. Bunun için Milliyetçi Hareket Partisi sağlam ve güçlü çözüm yolunun yegâne temsilcisidir.

Alparslan Türkeş

★ İHANETLERE SON VERMEK İÇİN YETKİ İSTİYORUZ

Değerli delegeler,

Bir yıldanberi bir koalisyon hükümeti içinde bulunuyoruz. Memleketimizin içinde bulunduğu anarşi, yoksulluk ve sömürüyle mücadelede ve milletimize rahat nefes alabileceği bir ortamı hazırlamada beklenenler tam olarak yapılamamıştır. Bunun başta gelen sebebi koalisyon içinde bulunmamızdır. Hem de « ortaklı bir koalisyon içinde. Dört partinin görüşleri arasında bir telif yapılmıştır. Yoksa bizim görüşlerimiz henüz iktidar olmamıştır. Anarşi bugüne kadar bitmedi. Komünist ve bölücü sokak serserilerinin tehdidinden milletimiz kurtarılabilir. Ancak parti olarak hükümette iki bakanlıkla temsil ediliyoruz.

Görev sahası itibarıyla biri, devlet güvenliğiyle ilgili değildir. Diğer, yani benim deruhte ettiğim bakanlığın yetkileri ise, sadece tedbirler teklif etmek ve devlet güvenliği politikasının tayininde fikirler ileri sürmekten ibarettir. Bu şartlar içinde sanyorum ki, çok faydalı ve tesirli işler yaptık.

Bazı çevrelerde ileri sürüldüğü gibi, «Bütün güvenlik işlerinin icra yetkisi» benim olduğum görüşü doğru değildir. Bütün bunlara rağmen bu günkü koalisyonun seçimlere kadar vazife başını da kalması görüşündeyiz. Bu koalisyon içinde komünist ve bölücü anarşinin kökünü kısa sürede kazınması mümkündür. Hukukun üstünlüğüne zedelemeyen, kısa zamanda her türlü ihaneti

söndürmek için yetki ve imkânlat tanınmasına talibiz.

MESELEYE İNSANDAN GİRMEK GEREK

Değerli ülküdaşlarım,

Milliyetçi Hareket Partisi, milletimizin yücelmesi ve yeryüzünün en şerefli bir üyesi haline getirilmesi için önce anarşi yangınının söndürülmesi gerektiğine inanmaktadır. Bunun için sadece kanuni ve polisiye tedbirler ne yeterlidir, ne de netice alıcıdır. Meseleye insandan girmek lazımdır. Bu yoldayız. Türk Milletini doğulusu - batılısıyla, kuzeylisi - güneylisiyle hiçbir ayırım gözetmeksizin her vatandaşımızı milletimizin bir evladı; Cenab-ı Hak'ın bir emaneti olarak gören ve gönüllü sevgiyle dolu bir kadronun işbaşına gelmesi lazımdır. Türkiye'de böyle bir kadro bizde vardır.

★ TOPYEKÜN FEDAKÂRLIK YAPACAĞIZ

Bu kadronun işbaşına getirilme yolu hür seçimlerdir. Elbirliğiyle bu hedefe varacağımıza inanım tamdır. Ondan sonra, «Topyekün fedakârlık» gerekiyor. Bu da yapılacaktır. Dağdaki çobandan, devlet başkanına kadar hep birlikte fedakârlıklara katılacağız. Bugüne kadar olduğu gibi; «kemeri sıkalım» deyip, her türlü yükün altında ezilmekte olan, fakir halkımıza, küçük esnafımıza yeni yeni kâlfetler yüklemekle, lüks israf ve safahat içinde yaşayan mutlu azınlığı görmemekle bu iş başarılamaz. Devlet de, fedakârlık yarışına katılacaktır. Her türlü tüketim tahrikçiliğine, Türkiye'yi ileri ülkelerin mallarını kullanan memleket durumunda tutan israf ekonomisine son verilecektir. Üretim için yatırım; yani makina yapan makina için yatırım, yapılacaktır. Bugüne kadar olduğu gibi, tek yönlü kalkınmayı da kabul etmiyoruz. Sanayileşmeye evet. Ama tarımın aleyhine olmamak kaydıyla. Küçük sermayelerin toplanması, yoluyla büyük yatırım potansiyeli doğar. Yabancı ülkelerdeki işçilerimizin memleketimize getirdikleri dövizler, Türkiye için ciddi kalkınma imkânlarıdır. İşçilerimiz bugüne kadar, bir Türkiye bütçesine yaklaşan döviz getirmişlerdir. Ama bunlar günlük tüketim ihtiyaçları içinde eritilmiştir. Fakiri - fukarayı, işsiz, dar gelirli, sahipsiz ve kimsesiz bırakılmış milletimizin evlatlarını, öncelikle ele almayan bir kalkınma ne başarılı ne de adil olur. Millet ve insan sevgisiyle kalkınma hamleleri ele alındığı zaman, heyecan ve aşk doğar. Aksi halde soygun ve sömürden kurtulmak mümkün olamaz.

Değerli ülküdaşlarım,

Davamız güçlenmektedir. Daha da güçlenecektir. Gelişmemiz hızlı olmaktadır. Düşmanlarımızın çabasından da bunu anlamak mümkündür. Kültür Kentlerini, Tarım Kentlerini, Millet sektörünü, milli demokrasiyi kuracak tek parti bizim partimizdir. Çünkü bütün bunlar kadro ve inanç işidir. Durmadan, dinlenmeden daha çok çalışacağız. Elbette muvaffak olacağız. Çünkü haklıyız, meşruyuz ve milletimizle beraberiz. Bu suur ve düşünceler içinde hepinizi selamlıyor ve çalışmaların milletimiz için hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Saygılarımla

NOT : 1-2 Mayıs günleri yapılan MHP Yüksek Danışma Kurulunun açış konuşmasıdır.

DEVLET
Okuyunuz okutunuz
Abone olunuz

Korutürk'ün ziyaretinde Irak Türklerinde görülen hürriyet azmi ve özlemi göz yaşartıcıydı

Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ün Irak'a geçtiğimiz hafta yaptığı resmi ziyaret, arkasında derin akisler bırakarak sona erdi. Ziyaretin, Türkiye - Irak resmi ilişkileri kadar, hattâ ondan daha çok bizi ilgilendiren yönü Korutürk'ün Kerkük'ü ziyareti sırasında görülen manzaraydı.

Zaman zaman gerek devlet ve hükümet yetkililerinin, gerekse Türk sanatkarlarının, Irak ve Sovyetler Birliği gibi milletdaşlarımızın kesif miktarda bulunduğu devletlere yaptıkları gezilerde, buralarda yaşayan Türkler tarafından gözler yaşartıcı bir ilgi ve heyecanla karşılandıkları Türkiye basınıının bilinen suskunluğuna rağmen, gazete sütunlarına az da olsa intikal ederdi. Diğer esir Türk yurtlarında yaşayan esir kardeşlerimizde de aynı duygular içinde oldukları bilinen bir gerçektir.

★ GÖZYAŞARTICI MANZARA

Ancak Cumhurbaşkanının son ziyaretinde ortaya çıkan manzara bugüne kadar görülenden çok daha farklıydı. Korutürk, ziyareti sırasında Kerkük'e de geçti. Bilindiği gibi Kerkük, 1 milyondan fazla Türk'ün bınbir eziyet ve işkence altında yaşadığı Irak'ta «Türk» vasfını, herşeye, her gayrete rağmen bugünlere kadar koruyan bir şehirdir. Hüzün ve hasret dolu türküleri, neden dir bilmeyiz (!) Türkiye rad yolarından devamlı çahnır.

Cumhuriyet dönemindeki devlet idarecilerinin Türkiye dışında da milyonlarca Türk'ün yaşadığı gerçeğini gizlemeye çalışması sebebiyle Kerkük'ü Türkiye'de zanneden çok kişiye rastlamışızdır. İşte bu Kerkük'te ve Irak'taki diğer Türk bölgelerinde yaşayan soydaşlarımız yıllardır ezilmekte, çile çekmekte, işkence ve terör altında yaşamaktadırlar. 1959 Türk katliamında Arap ve Barzanicilerin binlerce Türk'ü vahşice öldürmesine rağmen Irak'ta yaşayan soydaşlarımızın Türklük şuurunu yok etmek mümkün olmamıştır. İşte bu Kerkük'te Korutürk binlerce Türk tarafından sıcak bir alâka ile karşılandı.

Gazetelerden öğrendiğimize göre Cumhurbaşkanı dahil, bütün heyet mensupları, hattâ Milliyetçi Hareket aleyhinde açılan bir kampanyaya a-

let olan Halil Tunç bile göz yaşlarını zor zaptetmişler. Bir gazeteci «ah şu protokol denen prangalar olmasaydı» diyor... Binlerce Türk «Milliyetçi Türkiye», «Hürriyet istiyoruz», «MHP», «Bizi kim kurtaracak», «Bozkurtlar» gibi sloganları hep birlikte söylediler. Irak resmi makamları binlerce Türk'ün hiç de hesapta olmayan bu çıkışı karşısında telaşlanmışlardı. Gösteri yapan Türklerin devamlı olarak gizli ve açık şekilde fotoğrafları çekildi. Resimlerinin çekildiğini gören Türklerin tahammülü son sı-

yayınlanan ortak bildiride bu konuda en küçük bir iz bile yok. «Afrika'daki milletlerin hürriyet savaşları desteklenecek» diyen bildiri, Irak Türklerinin çilesinin bitmesi yolunda tek kelime taşıyor... Yâni yine eski tas, eski hamam...

★ KIRLI HESAPLAR YİNE SAHNEDE...

Yıllardır Türkiye dışında da Türklerin olduğunu akıl almaz bir inatla gizlemeye çalışan yahudi ve komünist basının tutumu da ilgi çekil-

miyorlar mı? Nüfusun yüzde 80'ini Türklerin teşkil ettiği bu tarihi şehirde bugün nüfusun ancak yüzde 15'inin Türk olduğunu akıllarına getirmiyorlar mı?

Bir süre önce Irak Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği Başkanı Doç. Dr. Ümit Akkoyunlu Ankara'da yaptığı basın toplantısında Kerkük'ün adının değiştirilerek araplaştırıldığını, Türklerin yoğun olduğu bölgelere arapların yerleştirildiği ve Türk nüfusun azınlığa düşürüldüğünü, Irak'ta Türkçe-

si bitmeyecektir. Bir gayrimillî gazete Irak devlet yöneticilerinin, Korutürk'ün Kerkük'e gitmesine ses çıkarmamalarını «Gerçek iyi niyet» diye manşete çekmiş. Düşünün ölçüyü. Türkiye Devleti'nin Cumhurbaşkanının soydaşlarını ziyaret etmesine ses çıkarmayan araplar «gerçek iyi niyetli» olarak nitelen dirilebiliyorlar. Bugüne kadar ölen binlerce Türk, sönen binlerce Türk ocağı ve ezilen 1 milyon Irak Türk'ünün başına gelenler ne oldu? Onu nasıl vasıflandırmak gerekir?

★ İLÂHİ BİR TESADÜF

Binlerce Türk'ün gösterilerinde dikkati çeken ve Türk düşmanlarını şüphesiz ki en çok ürküten ve sınırlendiren şey, Türklerin kullandıkları sloganların Türkiye'deki ulküçü hareketin sloganlarına tıpa tıpa benzemesiydi. Bu da gösterdi ki, Ülkücü Hareket esir dünya Türklüğünün tek fimit kaynağıdır. Tesadüfen Ecevit'in, Paris'teki «Sosyalist liderler» toplantısına katılacağı haberinin yer aldığı gün gazetelere geçen bu haber, kimin kimden yana olduğunu, kimin kimden yarım beklediğini ilâhî bir tesadüf olarak bir kere daha meydana çıkardı.

Bugünlerde, sol kalemlerle «MHP komşularımızla ilişkilerimizi bozuyor. Azınlık taraftarlığı yapıyor. Kapatılması...» diye başlayan karalamalarına sarıldıklarını görürsek şaşmıyalım. Böyle olursa, bu Milliyetçi Hareketin doğru yolda olduğunun bir kere daha tescilli olacaktır. Her ülkücü, Kerkük Türklerinin bu iftihar verici hareketini göğsünde bir madalya gibi taşıyacaktır. Demek ki Milliyetçi Hareket 100 milyonluk esir Türk dünyasının kurtuluş meşalesi ve hürriyet bayraktarıdır. Ne mutlu o bayraktarlara, ne mutlu o «şâleyi şerefle taşıyanlara...»

DOĞUM

ANTBİRLİK Müfettişi Kutluay Arıtürk ile eşi Yasemin Arıtürk'ün Antalya Sosyal Sigortalar Hastanesinde 25 Mart 1976 Perşembe günü saat 11.45'de bir oğlu doğdu. İleri Kağan adı verilen yavruya uzun ömürler diler, ane ve babasını tebrik ederiz.

DEVLET

İçleri hürriyet hasretiyle yanan Kerkük Türklerinin gözler yaşartan gösterileri. Irak Türklerinin çileleri ne zaman bitecek? Onları gözleriyle gören Cumhurbaşkanı Korutürk'ün dinlediği dertlerin giderilmesi için gayret göstermesi bekleniyor.

nirına gelmiş ve boşalma duygusunun verdiği heyecanla sesleri daha bir gür çikıyordu.

★ YENİ BİR İŞKENCE FURYASI BAŞLAYABİLİR

Irak devlet kuvvetleri, Korutürk'ün dönüşünden sonra, şu sıralarda belki de gösteriye katılan ve Türklüğünü haykıran yiğit Kerkük Türklerini toplamaya ve onlara hiç de yabancı olmayan yeni bir işkence furiasını başlatmış olabilir. Ancak, Korutürk başta olmak üzere ağlamak için kendilerini zor zapt eden Türk heyeti mensupları arasındaki resmi yetkililer, bu durumu tahmin ederek «dostumuz ve komşumuz» Irak devletinin yöneticilerini kaz etmişler midir? Ancak

ci, Hiçbiri binlerce Kerkük Türk'ünün bu samimi sıcak ve gözyaşartıcı çıkışını hasır altı edemedi, gizleyemedi. Fakat yürekleri kinden kararış, Türk'e alt her şeye düşman olmaktan başka ortak hiçbir özelliği bulunmayan bu «malûm»lar, bu muhteşem ve yüce manzarayı akılları sıra karalamaya ve gözden düşürmeye çalıştılar. İşin içine yine siyaset karıştırdılar.

Milyondan fazla Türk'ün kara kaderi ve çekilmez çilelerinin var olduğu gerçeği ayan beyan ortaya çıkınca, kirlî siyaset hesaplarını işlettiler. Neymiş efendim, gösteri yapanlar «MHP'yi öven» sloganlar söylüyorlarmış, «Şehrin Arap halkı ve Irak yetkilileri arasında durum gerginleşmiş». Bu Türk düşmanları, yakın bir zamana kadar Kerkük'te bir «Arap halkının bile olmadığını bil-

konuşmanın bile yasaklandığını anlattığı zaman bir satılık kalem, «Bunlar CIA'nın oyunudur» demişti. Ama Irak Türk'ünün yığıtçe çıkışı ve ortaya serdiği manzaranın ürküttüğü satılık, arapların kardeşlerimize yaptıklarını bir kalemde silip atarken, gösterilerin ulvî mânâsını kendileri gibi küçülteceklerini zannettiler. Ama ne mümkün?..

★ «GERÇEK İYİ NİYET»E BAKIN!

Irak devleti yıllardan beri Türkiye'ye karşı hiç samimi olmadı. Türkiye ile resmi temaslarda riyakâr ve sahte bir «dost» tavrı takındı. Türklerle çektiği zulümü hiç hafifletmedi. Bu sebeple son ziyarete Korutürk'e dertlerini anlatan, çektiklerini dile getiren kardeşlerimizin çile-

Azerbaycan Kültür Derneği Genel Sekreteri Ahmet Karaca ile bir röportaj

“Rusya”da komünizmin yıkılması için bütün esir Türk illeri birlikte hareket etmelidir,,

29 NISAN AZERBAJYCAN TÜRKLERİ VE BÜTÜN TÜRK DÜNYASI İÇİN KARA BİR GÜNDÜR. BİLDİĞİ GİBİ AZERBAJYCAN TÜRK CUMHURİYETİ BUNDAN 56 YIL ÖNCE BUGÜN KIZIL ORDULARIN İŞGALINE GİRMIŞTİ. YILLARDAN BERİ KIZIL EMPERYALİZMİN PENÇESİ ALTINDA EZİLEN VE YOK EDİLMEK İSTENEN AZERBAJYCAN TÜRKLÜĞÜNÜN KURTULUŞ MÜCADELELERİ VE ESARET ALTINDA GEÇEN UZUN YILLARINI, BU KARA GÜNÜN YILDÖNÜMÜ DOLAYISIYLA SAYIN AHMET KARACA'DAN ÖĞRENMEK İSTEDİK. AZERBAJYCAN KÜLTÜR DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ OLAN SAYIN KARACA'NIN SORULARIMIZA VERDİĞİ CEVAPLARI İLGİ ÇEKİCİ VE İBRET-VERİCİ BULACAKSINIZ.

SORU: Rus İhtilâlin-den sonra 28 Mayıs 1918 de kurulan Azerbaycan Türk Cumhuriyeti bildirildiği gibi 27 Nisan 1920 de yani bundan 56 yıl önce Rus Kızıl ordusu tarafından işgal edildi. Bu işgalden önceki durum ve Azerbaycan'daki mücadelenin tarihi hakkında bilgi verir misiniz? Bu tarihten bugüne kadar Azerbaycan Türklerinin siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel durumlarında ne gibi değişiklikler meydana gelmiştir?

CEVAP: Azerbaycan ve bütün Kafkasların Çarlık Rusyası tarafından işgali 1828 - 1830 yılları arasına rastlar. Çarlık Rusyası'nın bu işgal hareketine o yıllarda genellikle Azerbaycan'da bulunan aydınlar karşı gelmiştir.

Azerbaycan'da kültürel faaliyetler ve Türkçülük hareketleri de bu devirlerde başlamıştır. Meşhur tarihçi Abbas Kuluğ Bakıhanlı bu devirlerde yaşamıştır. Azerbaycan'ın istiklâl hareketini başlatanlar ve bu hareketi geliştiren, bir nizam koyanlar Ahmet Ağaoğlu, Prof. Hüseyinzade Alibey ve Mehmet Emin Resulzade'dir. 1905 - 1906 yılları arasında Çarlık Rusyası ile Japonya arasında cereyan eden harp ve Çarlık Rusyası'nın bu harpten mağlup ayrılmasından sonra Çarlık İstibdat idaresinin Türk illeri üzerine olan baskısı daha da artmıştır.

M. Emin Resulzade ilk müstakil Türk devletinin kurucularındandır. Azerbaycan'da ilk Türkçü parti olan Türk Ademi Merkeziyet Millî Müsavat Partisi'nin lideridir.

Japonların Çarlık Rusyasına galip gelmesinden sonra Türkler üzerine baskı artmıştır. Bu arada Çarlık rejimi Resulzade'nin peşine düşmüştür. Resulzade de İran

a kaçmış ve orada «Nev İrani» yani «Yeni İran» gazetesini çıkarıyor ve Türkçülük faaliyetlerine devam ediyor. İran'da meşrutiyetçiler mağlup olunca Resulzade de 1910 - 1911 yılları arasında Türkiye'ye geliyor. Türkiye'de Türkocakları'nın kuruluş faaliyetlerinde bulunuyor ve ilk Türk Yurdu mecmualarında da yazı yazıyor. 1913 yılında Çarlık Rusyası genel af ilân ediyor ve M. Emin Resulzade de Azerbaycan'a dönüyor.

Bolşeviklerin idareyi ele almasından sonra Kafkaslar da ve Azerbaycan'da yaşayan Türk, Ermeni ve Gürcüler «Seym» adını verdikleri bir meclis kurmuşlardır. Bu sırada Garp Cephesinde Rus ordusu mağlup olmuştur. Ve Osmanlı orduları bu Çarlık ordularını kovalamaktadır. Osmanlı ordularının bu ilerleyiş sırasında Gürcü ve Ermenilerle çarpışıyorlar. Geri çekilen Rus ordusu Bakû'dan geçmek mecburiyetindedir. Bu sırada Lenin ve Stalin Şaumyan adında bir ermeni yi görevli olarak Kafkaslara Komünist Partisi Kafkasya Komseri olarak yolluyor. Komünist olarak takdim edilen Şaumyan'a Lenin Osmanlı ordularını geri çekilirse Doğu da bir ermeni devleti kurdu racaklarını söylüyor. Azerbaycan'da sükûn namına birşey kalmamıştır. Şaumyan ilkönce Tiflis'te kalıyor, daha sonra da Bakû'ya geliyor. Şaumyan Bakû'da Ermeni Taşnak Partisi ve Rus orduları artıkları ile birlikte büyük bir Türk katliamına girişmişlerdir. 31 Mart 1918 tarihinde bir gecede 16.000 Türk boğazlanmıştır. Daha sonraki günlerde öldürülen Türklerin sayısı 27 bin buluyor.

Çarlık Rusyası mecbur kalmadıkça Türkleri asker ve subay yapmamıştır. Bunun için bu istilâ ve katliamlara karşı birşey yapamıyorlar.

Azerbaycan'ın işgalinin yıldönümünde konu ile ilgili sorularımızı cevaplandıran Ahmet Karaca.

Şaumyan Bakû'ya hâkim olunca batıya doğru gitmek istiyor. Seym Meclisi Şaumyan'ın bu ilerlemesini mühimsemiyor. Bunun üzerine Azerbaycan 28 Mayıs 1918 de Seym'den ayrılarak istiklâli ilân ediyor.

* OSMANLI İMPARATORLUĞUNUN YARDIMI

Azerbaycan Devlet Başkanı M. Emin Resulzade başkanlığında bir heyet, Trabzon'a geliyor. Burada 4. Ordu Komutanı Vehîp Paşa ve Osmanlı Meclisi Mebusanı Başkan Vekili ve Dışişleri Bakanı Halil Mentеше beyle bir görüşme yapıyorlar. Neticede Osmanlı İmparatorluğu Azerbaycan'a yardım kararı alıyor. Enver Paşa'nın kardeşi Nuri Paşa'nın başkanlığında bir Kafkas İslâm Ordusu teşkil ediliyor. Bu ordu Gence'ye geliyor ve 15 Eylül 1919 yılında da Şaumyan ve Rus artıklarından Bakû kurtarıyor. İlk Azerbaycan Türk Cumhuriyeti'nin başkenti de Bakû'ya alınıyor.

İlk başbakan da Fethali Hoylu oluyor. Devletin parlâmentosu da teşkil ediliyor. Azerbaycan Parlâmentosu, kuruluşu itibarıyla, en demokratik bir parlâmentodur. Burada Ermeni ve Rusların da temsilcileri vardır. Parlâmentonun yüzde 80'ini Türkler teşkil etmekte ve Türk Ademi Merkeziyet - Millî Müsavat Partisi temsilcileri hâkim bulunmaktadır.

* KURULAN DEVLET NELER YAPTI?

İktidar, kendisini 90 senelik istilâ katliamlarını silmek için görevli addediyo. Azerbaycan devletinin büyük devlet

a yardıma gelen ordunun başında bulunan Nuri Paşa'nın amcası olması halka tersir ediyordu. Halil Paşa'ya Azerbaycan Millî Şurası Reisi M. Emin Resulzade: «Siz bizim kadar Rusları tanımazsınız.

Onlar Anadolu'ya yardıma koşmayacaklardır. Kendi aralarında olan mücadeleyi bitirmişlerdir, şimdi Çarlık Rusyasının elinden çıkardığı top rakları tekrar ele geçirmek istemektedirler» demiştir. Komünistler bu arada Ermenilerle irtibat kurmuşlar ve biz Kafkaslara gelelim ve bir Ermeni devleti kuralım diyorlardı. Ermeniler Karabağ bölgesinden saldırıya geçtiler. Azerbaycan ordusu bunlara karşı başarı sağlamıştır. Fakat Rus ordularının istilâsını önleyememiştir.

* TOPLU İMHIA, SÜRGÜN VE YAĞMA

Rus kaynaklarına göre Azerbaycan'da bu istilâ hareketine karşı ilk üç yılda 53 kere ayaklanma olmuştur.

Bu ayaklanmalarda Azerbaycan büyük kayıplara uğramıştır. Toplu kurşuna dizme sürgünlerin büyük kısmı bu devreye rastlar. Azerbaycan'ın istilâsından sonra Ruslar bir yağma hareketine girişmişlerdir. Evlerde, tencere, kazan, killime kadar ne varsa alıp götürmüşlerdir. Rus kaynakları da bu talanları itiraf etmektedir. Zira o devirde Rusya'da büyük bir iktisadi bunahım vardı. Rusların Azerbaycan'ı işgalinden bu yana 200'den fazla ayaklanma olmuştur ve halen de olmakta devam etmektedir. Bu hareketler olurken aldatılmış birkaç kişinin dışında komünizmi benimseyen hiçbir Türk yoktur. Komünizmi benimseyenler varsa o da Ermeniler ve Ruslardır. Bugüne kadar Azerbaycan'da Komünist Partisine kayıtlı ve üst kademesinde görevde bulunanların yüzde 95'i ecelleyle ölmüştür. Öldürülmüştür. Kendi idolojisi ve görüşlerini benimseyenlere karşı gösterdikleri bu zulmü milliyetçilere kat kat fazlasıyla yapmaktadırlar.

SORU: Bilindiği gibi Azerbaycan güney ve kuzey olmak üzere sun'î olarak 2'ye ayrılmış durumdadır. İran v. Sovyetler Birliği arasında paylaşılan bu Türk topraklarındaki milletdaşlarımızın nüfusu nedir? SSCB ve İran'ın milletdaşlarımızımıza uyguladığı politika

ler tarafından da tanınması için gayret sarfediyorlar. Azerbaycan Cumhuriyeti'ni ilk olarak Osmanlı İmparatorluğu ve İran devleti tanıyor. Paris'e de Azerbaycan Parlâmento Başkanı Topçubaşı başkanlığında bir heyet gönderiliyor. 10 Ocak 1920'de de Amerika, İngiltere, Fransa, Japonya, İtalya ilk Türk cumhuriyeti devletini tanıyorlar. Yine bu milli devlet Azerbaycan'ın ordudan yoksun oluşunu dikkate alarak Gence de ilk defa Harp Okulunu kuruyor.

* AZERBAJYCAN NASIL İŞGAL EDİLDİ?

Bolşevikler iktidarı ele geçirdiklerinde bir iç harbin içine girmişlerdir. Komünistler kendi aralarında olan bu mücadeleyi bitirdikten sonra 27 Nisan 1920'de de Azerbaycan'ı işgal etmişlerdir. Burada enteresan bir durum vardır. Bolşevik ordusu Azerbaycan'a gelmeden önce yoğun bir propagandanın içine girmişlerdir. Bu propaganda daya kanalarının başında Osmanlı ordularına kumandanlık etmiş olan Halil Paşa geliyordu. O tarihte Anadolu'da kurtuluş hareketi başlamıştı. Yapılan propaganda ise şuydu: «Anadolu emperyalistler tarafından işgal edilmektedir. Bize nasıl Osmanlı İmparatorluğu yardım yapmışsa biz de onlara yardım yapmamız gerekir. Elimizde şu anda kuvvetli bir ordu yok.

Bolşevikler Anadolu'ya yardım yapmak istiyorlar. Anadolu'ya gidebilmek için Azerbaycan'dan geçilmesi gerekmektedir. Biz Rus ordularının geçmesi için müsaade edelim» deniliyordu.

Halil Paşa'nın Azerbaycan'

kalar arasında fark var mıdır? Varsa nasıldır?

★ İRAN'DA YAŞAYANLAR PEK FARKLI DURUMDA DEĞİLDİR

CEVAP: Kuzey Azerbaycan'ın millî hükümeti zamanın fa nüfusu 3,5 milyondur. Bu gün ise 5,5 milyondur. Bunun 500 - 600 bini Türk olanlardır. Ayrıca Gürcistan'da da 500 bin Türk vardır. Yani hâlihazırda 6 milyona yaklaşan bir Türk nüfusu vardır.

İran istatistiklerine göre ise Azerbaycan'da 8 - 10 milyon Türk vardır. Yani toplam olarak 15 milyona yakın Türk Sovyet ve İran Azerbaycan'da yaşamaktadır.

★ FARSÇA ÖĞRENİM

İran'da yaşayan Azerî Türklerin de durumu pek iç açıcı değildir. Kültür yönünden büyük bir sömürü vardır. Köyün hepsi Türk, öğrenci Türk, öğretmen Türk fakat ilkököl 1. sınıftan itibaren Farsça bir tedrisat vardır. Kuzey Azerbaycan'ın bir şanslı yönü var. Okullarda Türkçe tedrisat vardır. Diğer yandan ikisi arasında bir fark yoktur. İkisi de zulme, baskıya, teröre dayanan rejimdir. Hürriyetlerin hiçbirisi yoktur. Bir şehirden diğer bir şehre gidebilmek için vize almak gerekmektedir. Seçme seçilme ve din hürriyeti yoktur. Çalışma hürriyeti hatta ve hatta «çalışmama hürriyeti» bile yoktur. İki ay çalışmayan adam sorguya çekilmekte «Sen karanlık adamsın ne işler çeviriyorsun?» denilmektedir. Rusya da Rus milletli, nüfusun yüzde 47'sini teşkil etmesine rağmen devlet kadrolarının yüzde 90'ını Ruslar teşkil etmek tedir. Üs kademelerde bir tek Türk yoktur, olsa bile yedek tedir.

SORU: Yine bildiği gibi Azerbaycan bölgesi dünyanın sayılı petrol ve tabii zenginliklere sahip bölgelerinden biridir. İran ve SSCB bu bölgeden çıkardıkları petrolle dünya üzerinde söz sahibi hâle gelmişlerdir.

Petrolün Azerbaycanlı millettaşlarımızın kötü kaderine tesiri olmuş mudur?

★ BİR MÜHENDİSİN ALDIĞI MAAS

CEVAP: Bu sorunuza şöyle bir misâl vermek istiyorum. 1974 istatistiklerine göre Bakü'den 30 milyon ton işlenmiş petrol ve 12 milyar metre küp tabii gaz elde edilmiştir. Ayrıca Azerbaycan'ın bir pamuk ve sebze bölgesi olduğunu söyleyememe gerek yok. Azerbaycan'da üretiminin hiç birisi Azerbay-

canlıların cebine gitmemektedir. Sovyetler tarafından sömürülmektedir. Halkın yaşayışı perişandır. Azerbaycan da 12 yıllık hizmeti olan bir mühendis ayda ancak 60 ruble almaktadır. Yani yüksek tahsil yapmış ve 12 yıl hizmeti olan bir memur ayda ancak 60 ruble yani 1080 TL alabiliyor. Rublenin ise iç piyasadaki hiçbir değeri yoktur. Alım gücü zayıftır. Sız varın köylünün, işçinin ne kazandığını hesap edin! Azerbaycan'a büyük sanayi kurulmamaktadır. Kurulanlar ise ufak çapta fabrikalardır. Türk işçisiyle Rus işçisi, Türk mühendisiyle Rus mühendisi arasında ücretlerde farklılıklar vardır. Azerbaycan şayet ürettiği petrol ve gaz'ı keşidsi satsa idi dünyanın en zengin ülkesi olurdu.

SORU: Azerbaycan kültür Derneği sekreteri olarak derneğinize bugüne kadar yaptığınız ve bundan sonra yapmayı düşündüğünüz çalışmalar hakkında bilgi vermişsiniz?

CEVAP: İstilâdan sonra Azerbaycan'da hemen yeraltı faaliyetine geçilmiştir. Bütün devlet kademelerinde ve köylerde teşkilatlar kurulmuştur. Bu yeraltı teşkilatlarında şairler edipler ve devlet adamları faal olarak çalışmışlardır. Biz Azerbaycan Kültür Derneğini 1948 yılı şubatında kurduk o yıldan beri, kültürel faaliyetlerde bulunmaktayız. 25 yıldan beri «Azerbaycan» isimli dergiyi aksamalara rağmen çıkarmaktayız. Şimdi de bir kitap yayımına girmek istiyoruz. Türkiye'de ve Azerbaycan'da çıkan eserleri tarayarak imkânlarımız nisbetinde bu eserleri Türkiye'de bastırmak istiyoruz. Halihazırda elimizde baskıya hazır 8-10 tane kitap vardır. Dergimiz dünyanın her tarafından talep edilmekte ve bilhassa Türkologlar tarafından ısırla aranmaktadır.

★ AZERBEYCAN'DA

KALANLARIN İSTEKLERİ

Azerbeycanda bulunan arkadaşlarımızdan arada haberler almaktayız, onlar bize gönderdikleri haberlerde «Sırtımızdaki ceketinizi, ayağınızdaki ayakkabınızı satın bizim acıklı durumumuzu dünya kamuoyuna anlatın» demektedirler. Bu durumda yapacağımız şey neyimiz varsa esaret altında bulunan kardeşlerimizi kurtarmak için çalışmaktır.

SORU: Azerbaycan Türklerinin geleceği nasıl görüyorsunuz?

★ AZERBEYCAN İSTİKLALİNE MUTLAKA KAVUŞACAKTIR.

CEVAP: Azerbaycan Türklerinin geleceği diğer Türk ille-

rindeki Türklerle Sovyetler Birliği içinde rejime karşı olanlarla iç içedir. Çünkü ferdi girişilen hiçbir hareket başarıya ulaşamamıştır. İşte Kıbrıs misali: Hepsi topyekün vatanlarından sürgün edilmiştir. Sovyet Rusya içinde rejime karşı büyük bir tepki geliştirmektedir. Sanatçılar, e-

dipler, yazarlar ve ilim adamları rejime karşı gelmek tedir. Çarlık rejimini yıkmaya hareketine en tesirli kitleyi Rus olmayan milletlerden özellikle Türkler teşkil etmiştir.

Komünist rejimi yıkacak olanlar da Rus olmayanlardır. Bütün esir Türk illeri bu insanlık dışı uygulama-

mayaya karşı müşterek hareket etmek zorundadırlar. Başarı ancak böyle mümkündür. Sözlerimi Resulzade'nin bir sözüyle bitirmek istiyorum: «Türk illeri hürriyet ve istiklâline kavuşacaktır. Bizler hepimiz birer ırmağız. Bu ırmaklar birleşerek büyük Türk denizini meydana getirecektir»

CHP, dikkatleri dağıtırken...

Siyasi partiler arasındaki münakaşa, iktidar - muhalefet kavgası; üniversitelerdeki olaylar sağ - sol mücadelesi gibi gösterilmekle Türkiye'nin istikbâli bakımından son derece önemli bir büyük tehlike maskelenmektedir. Bu büyük tehlike bölücülük, Türkiye komünistleri senelerden beri çeşitli gruplar arasında yaptıkları çalışmalarda müessir bir netice elde edememişlerdir. Ancak, Lenin'in «Milletler Nazariyesi» ni ısrarla propaganda ve Türkiye'de sun'î bölünmeler meydana getirerek her gruba bağımsızlık vaad etmek suretiyle; hem komünizm büyük merhale kaydetmiş, hem de Türkiye vatan ve millet bütünlüğünün bozulması tehlikesiye karşı karşıya gelmiştir. Türkiye Komünist Partisi'nin daha 1926 larda ilân ettiği, «her gruba isterse bağımsız devlet kurma hakkı» bugün yerinden ve daha kuvvetle ifade olunmaktadır ve bu sözler de maalesef kuvvetli bir taraftar bulmuş durumdadır. Üs tellik, bu bölünmeden siyasi hesaplarla fayda bekleyenler ve bu sebeple tahrik ve teşvik eden siyasi partiler de mevcuttur. Milliyetçi Cephe Hükümetini düşürmek üzere türlü tekliflere başvuran CHP'nin kullandığı sloganlardan biri de «Doğulu Milletvekillerinin birarada toplanması» idi.

Son CHP mitinginde de en göz alıcı sloganlar «Kürtlere Özgürlük», «Halklara Özgürlük» sloganlarıydı. Demek oluyor ki, bazı çevreler bölücülük faaliyetlerini ne ölçüde perdelemeye çalışırlarsa çalışsınlar, bölücüler artık kendilerini o kadar kuvvetli görmekteler ki, her yerde niyet ve hedeflerini ortaya koymaktan çekinmemektedirler.

Bölücülere arka çıkanlar, onları türlü menfaat hesaplarıyla destekleyenler «faşist tehlikesi», «barış ve özgürlük» yâveleri ile dikkatleri başka yerlere çekmektedirler. Ne var ki, bölücüler de her yerde bunların planlarını bozmakta, önlerine çektikleri perdenin daima önüne geçmek suretiyle, artık gizlenmeye ihtiyaçları olmadığını göstermektedirler. Bölücüler artık o derecede saklanmak lüzumunu hissetmemektedirler ki, Hakkari'den İstanbul'a ve daha ötelere kadar her yerde, duvarlara ve dövizlere «Kürtlere Bağımsızlık», «Azâdi Kürdistan», «Kürt halkı üzerinde millî

zulme son» sözlerini müşahade etmekteyiz.

Okullardan gelen haberler de bu durumu teyid eder durumdadır:

Diyarbakır Üniversitesinde, öğrenciler hocalarına «Türkçe dersi anladıklarımızı», «Anadillerinin Kürtçe olduğunu», «kendileri için yapılacak öğretimin de Kürtçe olması gerektiğini» açıkça ifade etmektedirler. Bazan hocaların dersleri kesilerek bir çıkıp onbeş dakika öğrencilere Kürtçe nutuk çekmektedir.

Bir çok orta dereceli okulda öğrenciler alenen Kürtçe konuşarak kop ye çekmekte; öğretmen müşkül durumlarda kalmaktadır. Birçok ilkokullarda son sınıfa kadar gelmiş öğrencilerin Türkçe okuma - yazma bilmedikleri bir hakikattir.

Ankara sokaklarında «Kürtlere Bağımsızlık» sözlerinin yanında «Bimarî faşizm» sloganına, yazılarına rastlamaktayız.

Son 23 Nisan Bayramı törenlerinde, bize kadar gelen bilgilere göre, Valinin de şahid olduğu üzere ilkokuldan üniversiteye kadar bütün okul öğrencilerinden bir grup «Kürt Millî Marşını» söylemiştir.

Ecevit'in müracaatı üzerine, Anayasa Mahkemesi'nin kendilerini affetmek için gayret gösterdiği bir sırada Türkiye İhtilâli Köylü Partisi sanıkları mahkeme huzurunda aynen şu itiraflarda bulunmaktadırlar:

«TİKP, Kürt milletinin kendi kaderini tayin ve isterse ayrı bir devlet kurma hakkını tanıdığını açıklar. (TİKP Programı, Madde 52).

Türk milletinin kendi kaderini tayin hakkı ne demektir? Kürt Milleti Türk Milletiyle aynı devlet içinde yaşamaya karşı çıkabilir. Türkiye Cumhuriyeti'nden ayrılarak, kendi bağımsız milli devletini kurabilir, devlet kurmak, yalnız Türk Milletinin tekelinde ve imtiyazında olamaz. Devlet kurmak, Türk Milletinin olduğu kadar, Kürt Milletinin de hakkıdır. Milletlerin kendi kaderlerini tayin hakkı demek, özünde ayrılma ve bağımsız bir milli devlet kurma hakkı ve özgürlüğü demektir... Biz, Türk ve Kürt halklarının ortak yurtlarını belirleyen Mısak-ı Milli'nin Kürt halkının ayrı bir devlet kurma hakkını karşısına çıkarılmasını kesinlikle reddediyoruz.» (TİKP Davası SAVUNMA, 370 - 371).

Bu sözler, Meclislerde bunların affının sağlanması istendiği sıralarda yazılmış, mesele Anayasa Mahkemesine intikal ettirildiğinde de Sıkıyönetim Mahkemelerinde savunma olarak okunmuştur. Vatanın parçalanabileceğinin açık bir ifadesi olan bu sözler gözönüne alınmadan Türkiye'deki hadiselerle teşhis konulamıyacağı gibi; milliyetçilerin kavgasının mânâ ve mâhiyeti de anlaşılabilir. Milliyetçilerin kavgasının özü ise vatanın bütünlüğünün muhafazası ve devletin bekâsinin teminidir. Devletin de, çeşitli müesseselerin de görevi budur.

Komünistlerin de, CHP'nin de hedefi çeşitli sorumluların dikkatini dağıtarak bölünmeyi hızlandırmaktır. Bunun böyle bilinmesinde, büyük lâf etme hastalığına yakalanan yetkili ve etkililerin de bu gerçeğe göre hareket etmeleri zaruridir.

Gökalp'e göre maddi meziyetler Irktan, manevi meziyetler terbiye alınan cemiyetten geliyor

(Gökalp'e devam)

İçtimâiyat ilmi isbat ediyor ki, bu râbita terbiyede, harsda, yâni duygularda iştiraktır. İnsan en samimi, en derûni (içten) duygularını ilk terbiye zamanında alır. Daha beşikte iken işittiği ninnilerle ana dilinin tesirinde kalır. Bundan dolaydır ki en çok sevdiğimiz lisan ana dilimizdir. Ruhumuza vücut veren bütün dini, ahlâki, bedîi duygularımızı bu lisan vasıtasıyla almışız. Zaten ruhumuzun içtimâî hisleri bu dini, ahlâki, bedîi duygulardan ibaret değil midir? Bunları çocukluğumuzda hangi cemiyetten almışsak, daima o cemiyete yaşamak isteriz. Başka bir cemiyetin içinde daha büyük bir refahla yaşamamız mümkün iken, cemiyetimiz içindeki fakirliği ona tercih ederiz. Çünkü, dostlar içindeki bu fakirlik, yabancılar arasındaki o refahtan daha ziyade biz mes'ud kılar. Zevklerimiz, vicdanımız iştiaqlarımız hep içinde yaşadığımız, terbiyesini aldığımız cemiyetindir. Bunların aksisadasını ancak o cemiyet içinde işitebiliriz. Ondaki ayrılıp da başka bir cemiyete intisap edebilmemiz için büyük bir mâni vardır. Bu mâni çocukluğumuzda o cemiyetten aldığımız terbiyeyi; ruhumuzdan çıkarıp atmanın mümkün olmamasıdır. Bu mümkün olmadığı için eski cemiyet içinde kalmaya mecburuz.

★ ŞAHSİYETİMİZ BEDENDE DEĞİL RUHTADIR

Bu ifadelerden anlaşılır ki, millet ne irki, ne de kavmi, ne coğrafi, ne siyasi ne de iradi bir zümre değildir. MİLLET LİSANCA, DİNCE, AHLAKÇA VE BEDİİYATÇA MÜŞTEREK OLAN, YÂNI AYNI TERBİYİYİ ALMIŞ FERTLERDEN MÜREKKEP BULUNAN BİR ZÜMRDİR. Türk köylüsü onu «dili dilime uyan, dini dinime uyan» diyerek târif eder. Filhakika bir adam kanca müşterek bulunduğu insanlardan ziyâde, dilde ve dinde müşterek bulunduğu insanlarla beraber yaşamak ister. Çünkü insani şahsiyetimiz bedenimizde değil ruhumuzdadır. Maddi meziyetlerimiz ırkımızdan geliyorsa, manevî meziyetlerimiz de terbiyesini aldığımız cemiyetten geliyor. Büyük İskender diyor ki: «Benim hakiki babam Filip değil Aristodur. Çünkü birincisi maddiyatımın, ikincisi maneviyatımın tekevvünü (oluş) ne sebep olmuştur.»

İnsan için maneviyat maddiyattan mukaddemdir (öncedir). Bu itibarla milliyette seçere aranmaz. Yalnız terbiyenin ve mefkûrenin milli olması aranır. Normal bir insan hangi milletin terbiyesini almışsa, ancak onun mefkûresine çalışabilir. Çünkü mefkûre bir vecd menbaı olduğu içindir ki aranır. Halbuki, terbiyesiyle büyümüş bulunmadığımız bir cemiyetin mefkûresi, ruhumuzda aslâ vecd (aşırı heyecan) veremez. Bilâkis terbiyesini almış bulunduğumuz cemiyetin mefkûresi ruhumuzu vecdlerle gark ederek mes'ud yaşamamıza sebep

olur.

Bundan dolaydır ki, insan: terbiye siyle büyüdüğü cemiyetin mefkûresi uğrunda hayatını feda edebilir. Halbuki, zihnen kendisini nisbet ettiği yabancı bir cemiyet uğruna ufak bir menfaatini bile feda edemez. Hülâsa insan bedbaht olur. Bu mütalâalardan çıkaracağımız amelî (pratik) netice şudur: Memleketimizde vaktiyle dedeleri Arnavutluk'tan yahut Arabistan'dan gelmiş milletdaşlarımız vardır. Bunları Türk terbiyesiyle büyümüş ve Türk mefkûresine çalışmayı itiyad edinmiş görürsek sair milletdaşlarımızdan hiç tefrik etmemeliyiz. Yalnız saadet zamanında değil, felâket zamanlarımızda da bizden ayrılmayanları nasıl milliyetimizden hâriç telâkki edebiliriz? Hususiyle bunlar arasında milletimize karşı büyük fedakârlıklar yapmış, Türklüğe büyük hizmetler ifa etmiş olanlar varsa, nasıl olur da bu fedakâr insanlara «Siz Türk değilsiniz» diyebiliriz? Filhakika atlarda seçere aramak lâzımdır. Çünkü meziyetleri sevki tabii (içgüdü)'ye müstenid ve irsî olan hayvanlarda ırkın büyük bir ehemmiyeti vardır. İnsanlarda ise, ırkın içtimâî hasletlere hiçbir tesiri olmadığı için seçere aramak doğru değildir. Bunun aksini meslek ittihaz edersek, memleketimizdeki münevverlerin ve mücahitlerin birçoğunu feda etmek iktiza edecek tir. Bu hal caiz olmadığından «Türk'üm» diyen her ferdi Türk tanımaktan, yalnız Türklüğe hıyaneti görülenler varsa cezalandırmaktan başka çare yoktur. (Ziya Gökalp Türköülüğün Esasları s. 13 - 17)

★ MEHMET ALI AYNI

M. Ali Aynî İkinci Meşrutiyet yılları ve sonrasının tanınmış ilim ve fikir adamlarındandır. 1943 yılında basılan «Milliyetçilik» adındaki kitabı Türk ilim ve fikir adamları arasında milliyetçilik üstüne yazılmış en hacimli eserdir. (419 büyük sahife). Ancak millete ayrılan bölüm pek kısadır. Kitap, daha ziyade milliyetçilik tarihiyle ilgilidir.

«Bir millete mensup fertlerin soyları bir olur, yüzleri ve ahlâkları birbirine benzer, çok vakit aynı dili konuşurlar, onların aralarında siyasi ve tarihî bir yakınlık olur, hepsi bir toprakta otururlar.» (M. Ali Aynî, Milliyetçilik s. 2)

Aynî, «Millet'in daha belirli bir târifini, kavimleri; inceliyerek yapmıştır. «Millet - Nasyon» şahsiyetini uzun müddet kaybettikten sonra tekrar elde etmeye çalışan bir kavim demektir.» (A.g.e. s. 28)

M. Ali Aynî'nin milletle kavim münasebetlerine bakışı, oldukça değişik ve ilgi çekicidir. Fikirlerinden bazılarının tekrarlanması faydalı saymaktayız:

«Bir kavmin olgunlaşmasının varabileceği son nokta milli bir dine, milli bir devlete, milli bir medeniyete malik olmaktır. Fakat çoğu kavimler kavmi şahsiyetin bu üç unsurunu tamamiyle mehdana getirmekten uzak kalmışlar-

dır. Siyaset bakımından bazı kavimler aşiretler halinde, bazıları da şehirler şeklinde yaşamışlardır. Bunların dinleri ve medeniyetleri de bazen siyasi zümrelerine inhisar etmiş, bazan da kavmin bütün sahasına yayılabilmıştır. Fakat kavimler itibarıyla, hem siyasi, hem medeni birliğe mâlik olan kavimler pek enderdir. Mamaafih, bütün kavimlerin ağır ağır bu gayeye hareket etmekte olduğu görülür. Her kavmin bu tabii gelişmeyi yapamamasına sebep, coğrafi âmil olduğu gibi, bilhassa üç içtimâî âmil de mühim sebeplerdendir. Bu âmiller, müşterek bir devletin, müşterek bir dinin, müşterek bir medeniyetin bir kavmi istilâ çemberi içine almasıdır.»

«Milletin kavimden farkı kavmin inhisarı olmasıdır. Kavim, dini kendine has rededer. İnsaniyeti kendisinden ibaret görür hattâ kozmogonisi vasıtasıyla kâinata teşekkülünü kendi kavminin teşekkülüyle izah eder.»

«Türk kavmi İslâm ümmetinden Selçuklu ve Osmanlı saltanatından önce mevcut idi. Müşterek İran medeniyetine dahil olmadan kendine mahsus bir kavim medeniyetine malik idi. İran medeniyeti ile ümmet ve saltanat teşkilâtı, Türklerin kavim çağına ait birçok müesseselerini ortadan kaldırdı. Fakat aynı zamanda Türklerin millet hâline gelmesine yardım etti.»

★ SADRI MAKSUDİ ARSAL

Sadri Maksudî Kazan Türklerinden dir. Türk milliyetçiliği mefkûresine ömrü boyunca sadık kalmıştır. Hukuk Tarihi ile ilgili eserleri yanında «Milliyetçilik Duygusunun Sosyolojik Esasları» adındaki araştırması, millet ve milliyetçilik konusunu aydınlatan en değerli eserlerden biridir.

Sadri Maksudî, milleti, gittikçe büyüyen dairelere benzetilmesi mümkün bir şekilde, değişik, fakat birbirine bağlı üç ifade içinde tarif etmektedir.

1 — «Millet, muayyen bir dili konuşan, aynı örf ve âdetlere, aynı milli seciye, müşterek tarihe, müşterek milli emellere malik olan fert ve ailerden terekkep eden bir insan kitesidir (a.g. e. sh. 18)

2 — Kavim = Millet aynı sahada yaşayan, etnolojik bakımdan ekseriyeti aynı ırka mensup olan bir çok oymak ve kabilelerin bir kuvvetli zümrenin hâkimiyeti altında devlet şeklinde birleşmesinden doğan, uzun zaman aynı tabii, iktisadi ve tabii şartlar altında, aynı inziyat kaidelerine tâbi olarak yaşamış olan, bunun neticesinde müşterek lisana, müşterek örf ve âdetlere, müşterek dini inançlara, müşterek milli seciye malik olan, oldukça kalabalık, mütecanis ve mütesanid bir insan kitesidir.» (a.g.e. sh. 58)

3 — «Her kavim = millet uzak bir nazide, ekseriyetle tarihten önceki bir devirde, muayyen bir sahada devlet kurmuş, bu devlet içinde uzun zaman müs-

(Devamı Sayfa 11'de)

Macaristan'da komünistler arasında yeni bir «Temizlik» bekleniyor

E. REGONI
MACAR MİLLÎ KURTULUŞ KOMİTESİ
BAŞKANI — PARİS

Helsinki'de batı milletlerinin komünist blok'a boyun eğmesi Macar Milletini acılarıyla bir hayal kırıklığına uğratmıştır. O, bu mukaveleyi Avrupa müstemlekelerinin bir manevi tasdiki olarak kabul etmektedir.

Sovyet Rusya ile uydu memleketler arasında ki bağların daha sıkı fıkı olması, İcrada Macar iktisadiyatı için pek ağır neticeler doğurmuştur. Nitekim Macaristan Sovyetler'den aldığı işlenmemiş maddeler için pahalı fiyatlar ödemektedir. Halbuki Macar export fiyatları sembolik şekilde arttırılmıştır.

Sovyetler'den Macaristan'a yapılan ihracatın bedeli dolar ile ödenmektedir. Halbuki Macaristan'dan Sovyetlere yapılan ihracat aynı keyfiyete bağlı değildir.

Dahilde iktisadiyatın serbestleştirilmesi ve batıya vuku bulan ihracat, vakia hayat standartını yükseltmiş, ama plân iktisadiyatını sarsıntıya uğratmıştır. Yiyecek maddelerinin ve kıraların yükselip pahalılaşması plân iktisadiyatını epeyce sarsmıştır.

Bilhassa Sovyetlerin mal tesliminin dolar ile ifası, ekonomi ve politikada, ilâveten gerginlik getirmiştir.

Bu memnuniyetsizliği ve gerginliği gidermek için rejim, parti karnelerinin tekra: gözden geçirilmesini kararlaştırmıştır. 75.000 komünist parti üyesi ideoloji hakkında yeni imtihana tabi tutulacaklar ve ehemmiyetli bir temizlik İcrata edilecektir.

Ancak BUDAPEŞTE'de söylendiğine göre rejim daha fazla bir talebe bulunacak olursa, katıyen 23 Kasım 1956'dan fazla bir mukavemette bulunamayacaktır. (Yâni bir öğleden sonrakı vakitten ziyade.)

Her şeye rağmen rejim gücünü gün geçtikçe kaybediyor. Garp'te komünist hükümetin de İştirak ettiği, karma iktisadi ve finans şirket-

leri tesis etmektedir. Hükümet bu teşebbüsün iyi neticeler vereceğini beklemekte ve Çinliler'de aynı şekilde anlaşmalar yapmaktadır.

Ancak bu, Moskova tarafından başka şekilde telâkki edilecek olursa, siyasi infilâklar doğuracağı gibi çok muhtemel olarak memlekete, Maliye Bakanının başına geldiği gibi tesir edebilir. Helsinki'den beri memlekette büyük bir emniyet sızlık hüküm sürmektedir.

Aydınlar ve işçi sınıfı da, şimdiki peyk Cumhuriyetin Sovyet Cumhuriyetine, hakiki bir hapishane kanunu hükmü ile katılması endişesi hüküm sürmekte.

Muazzam Sovyet blokunun silâhlanması, gelecek olayların gölgesini, şimdiden önümüze seriyor.

Apaçık keyfiyet şu ki Rus - Amerikan silâhsızlanması hususundaki görüşmeler Ruslar için, serbest dünyanın stratejik tasavvur ve plânlarının kontrolü ve casuslanması için tertiplenmiş bir sebepten başka bir şey değildir.

Ruslar gittikçe adım adım batıyı benimsemekteler ve kendilerini kuvvetli hissettikleri zaman Macaristan'da 4 Kasım 1956 da ve Ağustos 1968'de Çekoslovakya'da yaptıkları gibi vuracaklar. Batı psikolojik ve moral bakımından Rus ideolojisinin tesiri altında kalıyor. Drew Middleton'ın «Amerika gelecek harbi kazanabilir mi?» sorusuna verdiği cevap tamamıyla menfi, zira batılı politikacıların birçoğu, Lenin'in dialektiğinin labyrintinin içerisinde dalmışlar ve o derece gözleri kamaşmış ki, her türlü manevi ve maddi muhalefeti kaybetmişlerdir.

Bu durumun aksine dönmesi ancak, eskiden batının zenginliğini teşkil etmiş olan, tahayyül kabiliyetli ve cesaretin yeniden günümü zün hüküm süren aydın boşluğu ve dramatik cesaretsizliğine bu var veya yok olmak mücadelesinde üstün gelmesine bağlıdır.

CHP'nin gecekondular kurultay eylemi

CHP Ankara İl Başkanının otosunda ellerinde silahla yakalamp, Ankara 9. Asliye Hukuk hakimi tarafından salıverilen silahlı anarşist CHP'li gençlerin o sıradaki eylemi, duvar ve direklerle «CHP Gençlik Kolları Gecekondular Kurultayı» afişlerini yapıştırmaktı. Afiş yapıştırılan diğer bir şehirde İskenderun'du. Ne varki CHP'nin Ankara'daki lafazanları «gecekondular sorununa çare» (!) ararken, CHP'li İskenderun Belediye Başkanı aşka gelip eyleme geçmişti ve son süratle gecekondularını yıktırıyordu. CHP içindeki sayısız kliklerden mükiye cuntasının emrindeki dergi bu işe pek bozulmuş. Bakın ne yazıyor :

«— CHP Gençlik Kolları merkez yöneticilerinden Oğuz Kızıltan'ın başkanlık ettiği bir grup CHP'li genç. İskenderun'un gecekondular mahallelerinde dolaşıyordu. Belediye Başkanı, lise mezunu bir çiftçi olan CHP'li Orhan Yanıçoğlu'nun gecekondular yıkımı yaptığını gördüler. CHP'li Belediye Başkanını ikna edemediler. Gerekirse gecekondular halkı ile birlikte yıkımcılara karşı koyacaklarını söylemeleri de bir yarar sağlamayınca, Oğuz Kızıltan, Ankara'ya genel merkeze telefon etti. CHP genel merkezinin baskısıyla Belediye Başkanı yıkımı durdurdu. Bir CHP'li gecekondular yıktırırken, öbürleri gecekondular sorunlarına çözüm arıyorlardı.»

CHP'li dergi bu eylem için bir şeyi diyememiş;
— Ayinesi İştir kişinin, lafa bakılmaz.

★ CHP GENEL BAŞKANI NE MEZUNU Kİ?

Mülkiye Cuntasının emrindeki CHP'li dergi kafasını kuma gömmüş olacak ki, gecekondularını yıktırarak CHP'li İskenderun Belediye Başkanını aşağılamak için «lise mezunu bir çiftçi» cümlesini kullanmış. Cümle toprak ağası CHP'liler ile lise mezunu CHP'lilerin fırtırması ve CHP'li dergiye sorması lâzım :

«— Bre insafsız, partimiz CHP'nin Genel Başkanı Bülent Ecevit ne mezunu? CHP'li dergi bunun cevabını veremez.. Ama biz verelim:

— Canım CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit ne mezunu olacak lise mezunu, Hem de kapitalist ve emperyalist Amerika'nın yandaş yetiştirmek için ülkemizde kurduğu Robert Kolej'in lise edebiyat bâlâmünden mezun. Fen bile değil.

★★★

Erdal Altay Başkanlı

Başka ülkelerle birleşmek

Kimine göre Çin, kimine göre Rusya, kimine göre de bugünkü tatbikatiyle değil de Marksist - Leninist literatürdeki lâfız ve ruhuyla Rusya; İlerde kurulacak komünist dünyanın merkezi olacak ve proleter diktatörlüğü bu merkez etrafında teşekkül edecektir.

Bugünkü tatbikatta da irili ufaklı bir sürü komünist karargâh faaliyetlerini, mutlaka onlardan biri ile irtibatlı olarak yürütmektedir.

Bunlara kalırsa Türkiye'de bu çembere katılmalıdır. Böylece «dünya işçileri birleşiniz» sloganı gerçekleşecek, kurulacak olan birleşik rejim altında sınırlar kalkacak; hür, mutlu insanlar serâzat hareket etme imkânı bulacaklardır.

Ama tatbikat söylemiş, yâhut böyleymiş; bırakın ülkeden ülkeye rahat rahat dolaşmayı, bulunduğu şehri terk etmek bile imkânsızmış; sonsuz hürriyetler bir yana en basit insan hakları dahi esirgeniyormuş; bunun önemi yok. Cevap hazır ve papağancadır:

«Şimdiki hiçbir tatbikat teoriye uygun değildir. Yepsi yanlışdır. İleride ideal düzen kurulacaktır...»

Teorinin pratiğe uymaması onun sakatlığını göstermemiş gibi...

Bu dünya ihtilâlinin ve dünya devletinin haklılığı ve akla uygunluğu hakkında kimseye lâf söyletmezler. Bu, yobazca bir inkârcılıkla, kritik dahi edilemez. Bahsedilen dünya devletini kurma gayreti liderlerinin ifadeleri ile kapitalist kırıntılar yeryüzünden temizlenene kadar, bitmez tükenmez bir savaş halinde devam edecektir. Ve bütün devletler Rusya'nın veya Çin'in işgali altında girene kadar kavgaya ara verilmeyecektir. Devletler Rusya'ya Çin'e bağlanana kadar...

Ama biri çıkar da derse ki :

«Biz de Rusya ile birleşmek istiyoruz. Hem yalnız onunla değil, Bulgaristan'la, Macaristan'la, Romanya ile, Yugoslavya ile, Arnavutlukla ve Yunanistan'la... Hattâ hattâ Çin'le, İran'la, Afganistan'la, Pakistan'la, Irak'la, Suriye ile, Mısır'la ve Arap Yarımadası devletleriyle, Cezayirle, Tunus'la bile...»

Yalnız bir şartımız, komünistlerden bir farkımız var. Onlar meselâ Rusya'nın buraya gelerek bizimle birleşmesini isterler. Ama biz, bizler oralara gidip onları bizimle birleştirmeyi arzu ederiz.»

İşte bir insan çıkar da yukarıdaki fikri ileri sürerse, bunu hangi maksatla söylediğine, Türkiye'nin bu fikirdeki yere aldırış dahi etmeden basarlar feriyadı :

«Faşist!.. Emperyalist!..»

O kadar da çok söylüyorlar ki, öyle güzel fikir ve düşünceleri faşizm ve emperyalizmle suçluyorlar ki, neredeyse insanın olası geliyor...

MHP Yurt haberleri

Milliyetçi Hareket Partisi Adana İl Teşkilatının 1977 genel seçimlerine şimdiden hazırlanmaya başladığı bildiriliyor. MHP Adana İl Başkanı Av. Hamdi Coşkun tarafından yapılan açıklamaya göre bu münasebetle ilçe lerin il ile, köy ve mahalle lerin de ilçe teşkilatlarıyla temas ve irtibatları sıklaştırılmış ve bulunuyor. Av. Hamdi Coşkun açıklamasında özetle şunları söylüyor:

«Köy ve mahalle gezilerinin başlaması, yeni kayıtların yapılması, halka temasın artırılması, ve bu hususların işlerliğinin sağlanması için İl Yönetim Kurulu üyeleri arasında vazife taksimi yapılmıştır. Her Yönetim Kurulu üyesinin bir ilçe ile ilgilenerek her ay rapor vermesi kararlaştırılmıştır.»

Hedeflerinin Adana'nın bütün köylerini taramak olduğunu ifade eden MHP İl Başkanı daha sonra şöyle dedi: «İçişleri Bakanlığı'nın istifa eden 8 arkadaşıyla birlikte, mahalli Yeni Osmanlı ve Çataloluk gazetesine müştereken verdikleri beyanatlarda Telli'nin gazetelerde çıkan sözlerine katılmadıklarını, istifa gayelerinin MHP'den ayrılmak olmadığını beyan etmişlerdir.» MHP İl Başkanı Coşkun, Telli'nin istifasının teşkilatta bir çözüme yaratmayıp bilâkis kayıtların hızla artmakta olduğunu bildirdi. Av. Hamdi Coşkun sözlerini şöyle tamamladı:

«Genel Başkanımızın dediği gibi MHP'de hiç kimsenin vücudu âleme rahmet değildir. Türklük gurur ve şuur, İslâm ahlak ve faziletine bağlı kalmak bu teşkilatta çalışmasını sürdürecektir. Allah milletimizin yardımcısı olsun.»

* KAYSERİ İL TEŞKİLATI- NIN BİLDİRİSİ

MHP Kayseri İl Başkanlığı, Kayseri'de yayınlanan bir gazetenin «Çirpırdın Karadeniz» türküsü ile ilgili yayınlarını cevaplandırdı. 19 Mayıs bayramı törenlerinde müzik olarak bu tarihi türkünün seçilmesi üzerine bu türkünün «MHP toplantılarında söyleniyor» diyerek aleyhinde yayın yapılması üzerine yayınlanan bildiriye özetle şöyle deniyor:

«Buram buram Türklük kokan, kahramanlık kokan bu değerli şarkıyı M. Eğitim Müdürlüğü bir partide söylüyor diye teklif etmiş olamaz. Ancak bütün kamuoyunca arzulanan ve beklenen milli görevlerini yapmış bulunmaktadırlar. Bunu siyasi bir biçime sokmak yersizdir, artıktır. millî hislerden yoksunlardır.»

Yeni Üç Mayısılara doğru

O. OKTAY

Türk milletinin tarihi deryalar kadar kabarıktır, zengindir. Ve Türk Milleti büyük bir millettir. Tarihinin büyüklüğü de bundandır. Türkler gibi köklü bir mâziye sahip olan büyük milletlerin yüklü tarihleri içinde önemli ve şanlı, şerefli günlerin özelliği de büyük bir yer tutar.

Tarih, milletlerin mücadelesiyle doludur. Bu mücadelede üstün gelip yaşamak olduğu gibi, yenilerek tarih sahnesinden silinip gitmek de vardır. Tarih bunun misalleriyle doludur. Türk Milleti tarih sahnesine çıktığından bu yana varlığını sürdürebilmiş birkaç milletten biri ve hattâ en önemlisidir.

Türk Milleti elbette çok güç durumlarla karşılaşmıştır. Artık kurtulamıyacağına ve yok olup gideceğine inanıldığı zamanlar da olmuştur. Ama, işte büyük milletlerin özelliği, büyük millet olmanın sırrı burada yatmaktadır. Böyle durumlarda mutlaka kurtuluşa çıkmanın yollarını gösterecek ülkücü liderleri, başbuğları çıkarmasını ve onların etrafında birleşerek yumrukleşmesini bilen milletler büyük milletlerdir.

Türk Milletinin her devirde içte ve dışta düşmanları ve kendisine ihanet edenleri olmuştur. Abdülaziz devrinin vezirlerinden Keçecizade Fuat Paşa'nın belirttiği gibi düşmanlar dışardan, bizim ehliyetimiz ve iyakatsiz devlet adamlarımız ile milletimizin yerli düşmanları da içerden ve hattâ şimdilerde dışarıyla da işbirliği ederek yıkmaya çalışmalarına rağmen bu millet ve onun devletini yıkarak mümkün olmamıştır.

3 Mayıs 1944, Türk tarihinin en önemli günlerinden birisidir. Bu, kendi içimizde, kendimizi ilgilendiren fakat dünyaya ibret vesikaları takdim eden bir hâdisedir. Bu, Türk devlet idaresinde bir devre imzasını atmış idarecilerin kızarmayan yüzlerine inmiş bir şamarın adıdır. Keçecizade Fuat Paşa'nın işaret ettiği «Devletimizi — devlet eliyle — içinden yıkanları» sergileyen galeri o tarihlerde yeniden açılmıştır.

Mustafa Kemal'in işaret ettiği «harici ve dahili tehditlere» dan dahili olanları, hem de yetkili mercilerde olarak 3 Mayıs 1944'te boy göstermiştir.

Devletin, Milli Eğitim gibi önemli bir müessesesini eline geçiren ve ektiği tohumlar bugün bile milletimizin başına kirlî çoraplar ören Hasan Ali Yücel'ler, vatan haini damgasını üzerinde taşıdığı halde Devlet Konservatuarında öğretmenlik yaptırılan Sabahattin Ali'ler o tarihlerde iş başındadırlar. Kısacası, sicilli komünistler devlet hizmetlerinin çeşitli kademelerinde söz sahibidirler ve harıl harıl benliğinden kopmuş, kıpkızıl komünist bir nesil yetiştirmekle meşguldürler.

Kendisine «Millî Şef» ünvanını yakıştıran İsmet İnönü ve Milli Eğitim Bakanlığı makamını işgal eden H. Ali Yücel'in takdim yazılarıyla Rus, Yunan ve eski Roma kültürünü işleyen klasikler tercüme ettirilerek okullarımızın kütüphanelerine sokuluyor. Türk tarihine, edebiyatına, Türk - İslâm medeniyetine ait bir eser bulabilene aşk olsun.

Türk Milleti aç ve sefil durumda. Ekmek vesika ile satılıyor. Devrin başbakanlarından biri çıkıp «şeker lüksür, her evde bulunmasa da olur» mealinde konuşabilmektedir. Millet kuru üzümle çayına tad vermeye çalışıyor. Bazı yerlerde insanlar açlıktan yavrularını pazara çıkarıp satıyor. Milli Şef Ankara'da yarış atları besliyor. Türk ordusu; modası geçmiş silâhlarla çalışıyor, Türk subayları

yokluk içinde. Bunun yanında rüşvet, ihtimas almış yürümüş, «devlet malı deniz, yemiyen domuz» deyimini maalesef üst tabakanın, yetkili kişilerin ağzında sakız olmuştur.

«Haksızlık karşısında susan dilsiz şeytandır» Elbette susmayanlar çıkacaktır. 3 Mayıs 1944 günü Ankara bir bayram yaşadı :

- «— Yaşasın Milliyetçi Türkiye!...
- Yaşasın Türk milleti!...
- Kahrolsun komünistler!...
- Açlık ve sefalet bu milletin kaderi olamaz!...»

sesleri ile inledi.

Bu sesleri haykırarak üniversiteli genciyle, profesörüyle, ordu mensubuyla, diğer mesleklerden katılanlarıyla bütün bir milleti. Türk milletinin tâ kendisiydi. Vatan-severlerdi...

Vatan hainlerinin, sicilli komünistlerin devlet kademelerinden temizlenmesini istiyorlardı. Açlığın, sefaletin sona erdirilmesi için tedbir alınmasını, Türk milletinin peçişanlıktan kurtarılmasını istiyorlardı.

Ne garip tecelli?... Onlar, «Zararlı cereyanlara kapıldıkları, gizli cemiyet kurdukları» gerekçesiyle ve «vatan ihaneti» etmişçesine Sıkıyönetim Mahkemelerine sevk edildiler. Hücrelere atıldılar, tabutluklarda yattılar. Sadece bu kadar değil. İşkencenin her türlüünü gördüler. Bize kendileri anlattılar, yazdıklarını okuduk. İnsanlık eseri gördü onlara yapılan...

Evet... Dünyada ilk defa milliyetçilik bir ülkede suç sayılıyor ve adına «vatan hainliği» denerek dizginleri başkalarının elinde olan mahkemeler önüne çıkarılıyor. Ve bu macera Türkiye'de cereyan ediyordu. Bir siyasi oyun uğruna Türkiye'nin gerçek evlâtları ve sahipleri ne-redeyse ipe götürülüyordu. Allah büyüktür. Sonunda «milletlerini sevmek suçundan!» yargılanarak beraat ettiler. Artık milletin sevgilisi olmuşlardı. Millet hizmetine daha büyük bir aşk ve inang içinde yeniden koşular, sarıldılar. Çalıştılar, çalışıyorlar...

3 Mayıs 1944 bir uyanış, bir «ittireyip kendine dönüş» hareketinin başlangıç günüdür. O gün yakılmış olan Türk milliyetçiliği ülküsünün meşalesi bugün bütün parlaklığıyla yanmaya devam etmektedir.

Ülkücü Türk gençliği yurdumuzun yer yerinde milletimizin hizmetinde, milletimiz için çalışıyorlar. Onlara «vatan haini», «şekiy» diyenler yine var. 3 Mayıs 1944'ün «Millî Şef» inin halefi ve partisi şeflerinin yolunda ve hattâ onu da aşan bir anlayış, bir uygulama içinde yine onları mahkûm ettirmeye çalışıyor. CHP her devirde aynı CHP'dir. Zihniyeti değişmez. Haç ruhunun temsilcisidir.

3 Mayıs 1944'ün Hasan Ali'leri, Sabahattin Ali'leri bugün yine var. Gazete, dergi ve kitaplarıyla, sanat adına yedikleri haltlarıyla ve bütün âdilikleriyle yine sahnede'ler. Dışardan herkes bu milletin kuyusunu kazmaka meşgul ve içerdeki onlarla işbirliği hâlinde'ler.

Ama cevapları veriliyor. Artık son demlerini yaşıyorlar.

Ve... ve... bir ses, sesler...

«İrak'ta yaşayan Türkler Cumhurbaşkanımızı MHP'nin sloganlarıyla karşıladılar.»

«Kerkük Türktür, Türk kalacaktır.»

«Gençlik... Bozkurtlar... MHP»

3 Mayıs 1976 yı Kerkük'te kutlamaya başladık. İtler ürümeye devam etsin. İşte, kervan yürüyor...

* KIRKLARELİ MERKEZ İLÇE KONGRESİ

MHP Kırklareli Merkez İlçe Kongresi parti salonunda yapıldı. MHP Müfettişi Seifhaddin Akbulut ve ülkücü gazeteci Tahsin Arıkan bu kongreye iştirak ettiler ve birer konuşma yaptılar. Kongreye civar ilçelerden Vize ve Saray'dan da gelenler oldu.

Em. Astsubay Turgut Öztürk ve çok sayıda esnafın partiyeye kayıtlarını yaptırdığı kongrede başkanlığa Enver Baga seçildi. Üyeler şunlar:

Sabahattin Uçar, Nihat Akın, Cengiz Necdet Leylek ve Raftet Akgün.

ÜLKÜCÜ GENÇLİĞİN DERGİSİ

BOZKURT

49. SAYISI ÇIKTI!

Bu Sayıda :

3 MAYIS

3 Mayıs, 3 Mayıs Diye Bir Gün, 3 Mayıs'ın Mânâsı, Ülkücü Hareketin İnkilâpçılık Vasfı, Kırk Akıllı Destanı, İçimizdeki Batıl, Uluğ Bey, Gök Gürlerken Suya Girmek, Bozkurtlara Çağrı, Direniş, Kerkük'ten Türkes'e, Azerbaycan'ın İşgali Kınanıyor, Osman Batur, Kürşad İhtilali, Berlin B.Ü.D., Şerzeniş, Haberler - Yorumlar.

P.K. 151 Bakanlıklar — Ankara

Ö ÜLKÜCÜ Ö İŞÇİ Ö ESNAF Ö MEMUR Ö ÖĞRETMEN Ö TEKNİK ELEMAN Ö GENÇLİK Ö ÜLKÜCÜ

Kongre yapan kuruluşlar

★ KOZAN — ADANA

Büyük Ülkü Derneği Kozan şubesinin kongresi yapıldı. Seçimler sonunda Yönetim Kurulu şöyle teşekkül etti: Başkan: İbrahim Ülger, 2. Başkan: Muhsin Ünlü, muhasip: Abdurrahman Gürünlü, sekreter: Saadetin Öztürk, üye: Mahmut Özpolat. Kongreden sonra konuşan İbrahim Ülger Türk milliyetçiliği ülküsüne hizmete çalışacaklarını bildirdi ve «Türk İslâm felsefesini şahsımızda temsil edip yaşatacağız» dedi.

★ SİVAS

Ülkü Ocakları Sivas şubesi kongresi yapıldı. Av. Mehmet Göktülga'nın divan başkanlığını, Adil Coşkun'un başkan yardımcılığını, Uğur Ulusoy ve Mahir Kavak'ın da divan üye liklerini yaptıkları kongrede seçilen yeni yöneticiler şöyle: Uğur Ateş, Şinasi Artıkışık, Edip Günaydın, A. Turan Alkan, Ertuğrul Nalçakan, Sıtkı Türksever ve Adnan Türkay. Kongreye yüzlerce genç ve şehrin tanınmış kişileri ile Ülkü Ocakları Genel Yönetim Kurulu üyesi Fatih Aburşu da iştirak etti.

★ İZMİR

Ülkücü Memurlar Derneği İzmir Şube kongresi Halk Eğitim Merkez Müdürlüğü salonunda yapıldı. Kalabalık bir dinleyici topluluğu ve dernek üyelerinin iştirak ettiği kongreye ÜLKÜM Teşkilâtlandırma Sekreteri Durak Turan Düz ve Haysiyet Divanı Başkanı Ali İhsan Ulusoy da Ankara'dan katıldılar. Yapılan çeşitli konuşmalardan sonra seçimlere geçildi ve Yönetim Kurulu şöyle teşekkül etti: Başkan: Kenan Ertan, 2. Başkan Hüseyin Balak, sekreter: Nedim Mercan, muhasip: Arif Akkan, Teşkilâtlandırma Sekreteri: Mustafa Özdemir, Eğitim Sekreteri: Ferdane Fedal Coşkun, üyeler: Hasan Ali Türkaslan, Nazım Çalışkan, İhan Ayyıldız.

Kongrede daha sonra Ülkü - Han Genel Başkanı Gülseren Kuşadalı, Mustafa Ayanlar, Metin Yenice, Ali İhsan Yücesoy ve Av. Metin Öney konuşular. Kapanış konuşmasını yapan başkan Kenan Ertan, memur meseleleri üzerinde durdu. ÜLKÜM'ün gayesinin Türk devletinin yaşatılması ve korunması olduğunu bildiren Ertan, MEYAK'ın ikinci bir Emekli Sandığı haline getirilmek istendiğini ifade ederek, MEYAK'ın yurt kalkınmasında bir ekonomik güç olarak değerlendirilmesini istediklerini söyledi.

★ ÖDEMİŞ — İZMİR

Büyük Ülkü Derneğinin kongresi üye ve kalabalık bir dinleyici topluluğu tarafından takip edildi. Yeni yöneticiler: Başkan: Mahmut Odabaşlar, muhasip: Mehmet Coşkun, sekreter: Mustafa Basmacı, Köy İşleri: Mustafa Odabaşlar, sosyal faaliyetler: Mustafa Aydemir, üyeler: Mehmet Çapraz, Ahmet Özmez ve Ahmet Bildik.

★ KONYA

Ülkücü Memurlar Derneği Konya şubesinin kongresi yapıldı. Seçilenler: Başkan: Ali Eşal, 2. Başkan: Tevfik Atar, sekreter: Niyazi Arı, muhasip: Hüseyin Demirtaş, teşkilâtlandırma: Ahmet Petekçi, eğitim sekreteri: Aslan Kargı ve üye: Adil Koç. Kongrenin son konuşmasını yapan şube başkanı Ali Eşal özetle şöyle dedi:

«Gayemiz Türk memurunu, kuvvetli, müreffeh, maddi ve manevi yönden doyurulmuş, yarınma güvenle bakan insanlar haline getirmektir. Memurların bir ülkü etrafında toplanmaları lazımdır. Maddi ve manevi bakımdan

ihmale uğramış insanlardan, hele devlet memurlarından millet ve devletin büyük zarar göreceği şüphesizdir.»

★ BEŞİKDÜZÜ — TRABZON

Ülkü Ocakları Beşikdüzü şubesinin kongresi yapıldı. Yönetim Kurulu: Başkan: Selâhattin Öztürk, 2. Başkan: Sadık Uludüz, sekreter: Sakin Ateş, muhasip: Osman Sağlam, üyeler: Şefik Ülken, H. Avni Oğuzhan ve Halim Önel.

★ KİLİS — GAZİANTEP

Ülkü Ocakları Kilis şubesinin kongresi yapıldı. Yönetim Kurulu: Başkan: Caner Güzin, Başkan Yard: İsmail Mısırlı, sekreter: Ali Karadağ, muhasip: Ali Yemenici, üyeler: Hüseyin Balkan, Faruk Eren, Mehmet Hemdemir el.

Öte yandan Kilis Ülkücü Öğretmenler Derneği kongresinde de başkanlığa Reşat Gürel getirildi. Diğer yöneticiler şunlar: 2. Başkan: Cemil Deniz, sekreter: Servet Türkay, mali sekreter: Mustafa Ruhi, üye: Mahmut Kaya kent.

★ ANAMUR — İÇEL

ÜLKÜM Anamur şubesinin kongresi yapıldı. Yönetim Kurulu: Başkan: Hasan Öztürk, 2. Başkan: Mustafa Koç, muhasip: Muzafer Apaydın, sekreter: Yalçın Kartal, üye: Selâhattin Kara.

★ YALVAÇ — İSPARTA

ÜLKÜM Yalvaç şubesinin kongresi yapıldı. Seçilenler: Başkan: Mustafa Gürsoy, 2. Başkan: Hasan Akgün, sekreter: Halis Tuna, teşkilâtlandırma: Veli Doğan, muhasip: Hüseyin Akman, eğitim sekreteri: Kasım Akçay.

★ SANDIKLI — AFYON

Ülkü Ocakları şubesinin kongresinde yeni yöneticiler şöyle tesbit edildi: Başkan: Metin Gökpınar, 2. Başkan: Yunus Seyman, muhasip: Mustafa Karahan, sekreter: H. Hüseyin Sevinç, üye: Murat Açıkgöz. Seçimlerden sonra bir konuşma yapan başkan Metin Gökpınar Milliyetçi Türkiye'nin kurulması yolunda çalışmaya devam edeceklerini bildirdi ve «biz yolumuzdan döndürecek engel tanımıyoruz» dedi.

★ İSKENDERUN — HATAY

Ülkü - Bir İskenderun şubesinin olağanüstü kongresi yapıldı. Turan Tokath'nın başkanlığa seçildiği kongrede Yönetim Kurulunun diğer üyeleri şöyle: Başkan Yard: Halim Gedik, muhasip: Murat Şahin, sekreter: Rifat Öztürk, üye: Mehmet Kılınc.

Şube başkanlığına seçilen Turan Tokath yaptığı konuşmada Türkiye'nin komünizm, bölgecilik ve mezhepçilikle parçalanmaya çalışıldığını bildirdi ve şöyle devam etti:

«Bizler Türk milli eğitimini yabancı ideolojilerin kaynağı olmaktan çıkarıp Türk milletinin emrine vermenin kavgasını veriyoruz. Bu kavgaya Türklüğü yok etmek isteyenlerle, hâ kim kılmak isteyenlerin kavgasıdır.»

★ İNEGÖL — BURSA

Ülkü - Bir İnegöl şubesinin kongresi yapıldı ve başkanlığa Nusret Vardar seçildi. İlçede en güçlü öğretmen kuruluşu haline gelen Ülkü - Bir'in büyük bir öğretmen topluluğu tarafından takip edilen kongresinde Yönetim Kurulunun diğer üyeleri şöyle seçildi: Başkan Yard: Metin Kutlu, muhasip: Nevzat Fırat, sekreter: Ahmet Özün, üye: Yasin Özdi.

★ ESKİPAZAR — ÇANKIRI

Ülkü Ocakları Eskipazar şubesinin kongresi sonunda Yönetim Kuruluna şu üyeler seçildi: Başkan: İsmail Kulak, Başkan Yard: Süleyman Dönmez, muhasip: Ali Ciddi, sekreter: Durali Türkkan, üyeler: Mustafa Şen, Şaban Göktaş ve Mithat Uyanık.

★ GÖLKÖY — ORDU

Ülkü - Bir Gököy Şube kongresi yapıldı. Başkan: Rafet Okutan, Başkan yardımcısı: Ahmet Kendigelen, muhasip: Murat Ateş, sekreter: Zikri Taş ve üye: Hasan Baştürk.

Faaliyete geçen kuruluşlar

★ İZMİR

Ülkücü Hanımlar Derneği İzmir'de kuruldu. Yurtçapında süratle teşkilâtlandığı bildirilen ÜLKÜ - HAN Genel Merkez Yöneticileri: Genel Başkan: Gülseren Kuşadalı, Genel Başkan Yardımcısı: Hatice Aydınçeren, Genel Sekreter: Şenol Sunat, Genel Muhasip: Gönlü Yıldız, üyeler: Nihal Kupacı, Mahire Karter, Güngör Öğrük. ÜLKÜ - HAN Genel Merkezi tarafından yayınlanan bildiride özetle şöyle deniliyor:

«Amacımız, Türk kadınında milliyetçilik şuurunu geliştirmek, Türk devletine içten ve dıştan saldıran, milli bütünlüğümüzü yıkmaya çalışan bütün yabancı ideolojilerle her türlü kanuni yollardan mücadele etmektir. Türk kadınının milli şahsiyetini ve güçlü karakterini temsil eden bir teşkilât olarak inançlıyız, Biz ÜLKÜ - HAN olarak, bütün vatansever milliyetçi ve maneviyatçı Türk kadınlarımızı hiç bir ayırım gözetmeden derneğimiz çatısı altında toplanmaya davet ediyoruz.»

★ ANKARA

ÜLKÜM Ankara şubesi kuruldu. Yöneticiler: Başkan: Osman Özdemir, 2. Başkan: Hayrettin Özdemir, sekreter: Ali İhsan Yücesoy, teşkilâtlandırma: Yaşar Erdoğan, muhasip: İsmail Karadavut, eğitim: Süleyman Yılmaz Soysal, üyeler: Ali Ecer ve Kemal Er.

★ GÜRSU — BURSA

Ülkü Ocakları Gürsu şubesi kuruldu. Kurucular: Başkan: Orhan Çavuşoğlu, 2. Başkan: İ. Hakkı Pir, sekreter: Mehmet Gürbüz, muhasip: A. Sami Dönmez, üyeler: Abdullah Yıldız, Ayhan Çavuşoğlu, Veysel Erkol.

★ KORKUTELİ — ANTALYA

Ülkü - Bir Korkuteli şubesi kuruldu. Kurucular: Başkan: Kemal Alkan, 2. Başkan: M. Gündüz, muhasip: R. Feten, sekreter: A. Alayman, üye: R. Öztürk.

★ GÜMÜŞHACIKÖY — AMASYA

Ülkücü Köylüler Derneği'nin Gümüşhacıköy'e bağlı Göl köyünde bir şubesi açıldı. Başkan: İsmail Pergel, 2. Başkan: Mahmut Karacam, sekreter: Ahmet Kaya, muhasip: Mehmet Pergel, üye: Halil Aydoğdu. Derneğin açıldığı ilk gün 80 kişinin kaydolduğu bildiriliyor.

★ ADIYAMAN

ÜLKÜM Adıyaman şubesi kuruldu. Başkan: Nazmi Oylum, 2. Başkan: Mehmet Ay, sekreter: S. Mehmet Demirtaş, muhasip: Celal Büyük, üyeler: Abbas Soydan, Mehmet Göncü ve Mehmet Çalış. Açılış töreninde konuşan Nazmi Oylum Osmanlı devletinin yıkılışında rüşvet ve iltimasın büyük rol oynadığını bildirdi. Ülkücü memurun nazarında her vatandaşın eşit olduğunu söyleyen Oylum daha sonra «Yıllardır devlet memurları arasında sokulan salla başını a! maaşını düşüncesini reddediyoruz. Vazifemizi yaparken peygamberimizin «kolaylaştırın, zorlaştırmayın» hadisi şerifine uygun hareket edeceğiz» dedi.

★ AKSARAY — NİGDE

ÜLKÜM Aksaray şubesi kuruldu. Başkan: Adem Genç, Başkan Yard: Erdal Karaca, sekreter: Ramazan Örs, muhasip: Ramazan Yıldırım, üye: Cabir Gümüşav

BURSA'DA AKŞAM

- 2 -

MURÂDİYE'DE

HİMMET KAYHAN

Gözü yaşlı Yunus'dan öğrendim; derviş gözü, yaşla dolunca güzel... Başını sevdâ yellerine veren Karacaoğlan'dan dinledim, yürük kıza, kaşlarını yalancıkta çatıp —sonra dayanamayıp— gülüverince güzel... Anamın nennilerinde duydum, bebek mişil mişil uyunca güzel... Kara saban tutmaktan elleri çatlak babamın gözlerinde okudum, toprak, yağmura kavuşup da burcu burcu kokunca güzel...

Bunlar her zaman güzel, belki. Fakat öyle bir ân var ki, en güzel hâl içinde görünürler. O anda ya onlar güzelleşiyor, veya biz onları güzel görüyoruz, Belki de biz, güzele yaklaşılabilmek, güzelliği duyabilmek için «belli bir ân»a muhtacız...

Murâdiye...

Yüzyılların sırrını saklayan koca çınarlar, ince-uzun endâmı ile füsunlu selviler, sessiz kubbeler, mûsiki akan şadırvan, gül bahçeleri ve üstündeki hüznü semâ ile güzel, her zaman güzel... Tarihle bugünün, dinle hatâtin, uhrevî yapılarla tabiatın, yerle göğün böylesine kucaklaştığı, iç - içe girdiği ve kaynaştığı ikinci bir yer var mıdır, bilmiyorum.

Günün akşama döndüğü, Bursa ipeği gibi yumuşak bir akşamın, usul usul, kubbelemler, ağaçları, mezar taşlarını sarmaya başladığı ân, Murâdiye «güzel» olmaktan çıkar, «en güzel»e bîrîrîr.

Yapılar çizgi ve şekilden, bahçeler toprak ve gülden, ağaçlar dal ve yaprakdan sıyrılır, birbirinin içinde erir, birbirine öyle siner ki, «bir» olur, yani «Murâdiyeleşir».

Rûhânî bir âlem, kendi kendini duyan, kendi kendine düşünen, sevgi ve hüznü, rûh ve gönüllü âhiretle dünyâyı kendi tezgâhında dokuyan bir âlem!

Böyle bir anda Murâdiye ölçülerden taşar, seyretmek ve anlamaya çalışmak boşuna olur. Ancak gönül gözüyle görülebilir, duyulabilir ve gönül yüceliğince sevebilir...

★

Murâdiye de düşünmek için Murâdiye'yi duymak, duyabilmek için de gezip görmek lâzımdır. Görüp duymamak, duyup düşünmemek de mümkündür. Türbeleri dolaşip fotoğraf çeken turistler çini, desen, oyma, kubbe, sütun, kısacası hendese ve mimari görüyorlar, belki de beğeniyorlar. Ama duydukları, sevdiikleri ne vardır, Murâdiye'de?..

Bir akşam üstü, Şehzâde Mustafa'nın türbesinde yaşlıca bir kadına rastlamıştım. Fâtihâ okuyordu. Kapının önünde bekleyen kıza, saçları kendisininkinden bir tutam daha uzun olan bir delikanlının koluna asılmış, bayanın gözlerle mayışıyor ve «ne yaparsın çekirim» diyordu. «Annem işki insan işte. Her mezarıda birseyler mırıldanır...»

Evet, bu da yerli turist.. Yabancılar kadar uzaktı, Murâdiye'ye.

Şehzâde Mustafa'ya düşündüm, acı acı. Kanunî Süleyman Hanın yigit ve talihsiz oğlu... Saray entrikalarından Maurem Sultan'la dönme vezirlerin elinde dönen kanlı çarktan kendisini kurtaramamış ve boğdurulmuştu. Babasının otağında boynuna ilmek takılınca, tek kelime çıkmıştı ağzından: «Baba!..» Bu iki hecenin içinde —kimbilir— ne hakikatler çınlamıştır. Belki babasına beddua, belki de Sultan Süleyman'ı kandıran sahtekârlara lanet çığlığı...

Uzaktan görünmesiyle Ordu-yu Hümâyûn'u, «süvarisini bulmuş küheylan gibi» şâha kaldıran bu talihsiz şehzâdenin mezarında, insan, yağlı kement gıcirtısını duyar ve boğdurduğu oğlunun başucunda «Ah Mustafa'm!» diye gözyaşı döken Süleyman Hân'ın hıçkırıkları ile ürperir.

Murâdiye'yi kaç defa gezdim, bilmiyorum. Her defasında Cem Sultan'ın türbesine girerken, aynı şeyleri düşünürüm: Ağabeyi yazid Han'la yaptığı taht kavgasını o kazanmış olsaydı, tarihin akışı değişir miydi? Niçin onlar el-ele veremedi? Orhan Gazi ile kardeşi Alâeddin Bey gibi, Tuğrul ve Çağrı Bey gibi, Bilge Han ve Kültigin gibi.. Bunlar tarihimizin sevgiyle anılan kardeşleri. Hep, dirliş günlerinin kahramanları. Devlet güçlendikten sonra kardeşlerin arasına taht giriyor..

Cem Sultan, birbir türlü acılar, hasretler, ihtiras ve sefaletle geçen fırtınalı hayatının yorgunluğunu, dedesinin sekiz-on adım yanında, onun rûhânî gölgesinde dinlendiriyor. Ağabeyi Mustafa, yeğenleri Şehzâde Alem şah ve Şehzâde Abdullah'la birlikte yattığı türbe, devrinin çini, süsleme ve oymacılık sanatının şaheser bir örneği.

★

Tophâne tarafından, câmiyi solda, kubbelli şadırvan ve bahçenin bir kısmını sağda bırakan yoldan türbelerin bulunduğu bahçeye girerken medrese sağda kalıyor. Taş döşeli yol, çiçek ve gül tarhlarının içinden geçerek, doğruca Sultan Murat Hân'ın türbesi önüne varıyor. Solda şehzâde Ahmet'in türbesi. Murat Hân'ın türbesinden sonra Şehzâde Mustafanın, Fatih'in zevcesi Gülşah Sultan'ın, şehzâde Şehinşah'ın karısı Mükrimne Hatun'un, şehzâde Mahmut'un türbeleri. Fatih'in ebesi Gül bahar Hatun'un, yanları açık, dört sütun üstünde kubbelli türbesinden sonra 2. Bayezid'in zevceleri Gülruh hatun ve Şirin Hatun'un türbeleri. Cem Sultan'ın türbesi, bahçeye yay şeklinde dizilen bu türbelerin ortasına düşüyor.

Medrese, verem dispenseri olarak kullanı-

lıyor. Arka tarafta kalan hamam yıkıntı halinde. Çekirge'ye giden yolun külliyyeden ayrıldığı imaret onarıyor.

Câmi, çinileri, desenleri, minberi, ferahlığı ile Türk mimarisinin tipik özelliklerini taşıyor.

★

Murâdiye'yi yaptıran 2. Sultan Murat Hân, sağlığında ne kadar saf ve temiz bir gönüllü adamı yaşamışsa, türbesi de aynı havâyı taşıyor. Sâde ve sessiz. Fakir bir dervişin mezarını andırıyor. Kubbesi açık. Kendisi, toprağına rahmet yağması için «mezaramın üstünü kapatmayın» diye vasiyette bulunmuş.

Yanına kimsenin gömülmesini istememiş. Kimbilir, niçin böyle istedi.. Sağlığında hasret duyduğu rûh ve gönül huzurunu, sâkin ve sessiz hayatı, tacını - tahtını terkedecek kadar aramış ve bulamamış olduğunu düşünürsek, bu arzusunda hangi duyguların bulunduğu anlaşılabılır.

Oğulları Ahmet, Alâeddin, Orhan ve kızı Şehzâde Hatun, türbesinin arka kısmında ayrı bir bölmede yatıyorlar.

Murat Hân, bir gönüllü adamıydı. Saltanat, kudret ve zenginliğin, ihtişam ve şöhretin. ki bir batağına sürükleyemediği bir gönüllü adamı. Savaşı sevmeyen, fakat savasamak lâzım geldiğinde asla tereddüt etmezdi. Onaltı yaşında kavradığı kılıcını, ölünceye kadar kınına sokmadı.

İlim sahibi idi. Kalemî kılıç kadar ustaca kullanmayı bilirdi. Şairdi.. Edirne'yi sever, Bursa'yı sever, insanları sever, selvileri, çınarları, çeşmeleri severdi. Atını sever, ordusunu sever, toprağına, milletini, dinini, devletini se verdi.

Gönüllü adamıydı Gâzi Murat Han.. «Edirne gerçi güzeller yeridir ey hem-dem Bursa'da dahi nice dilber-i fettân gördüm. Serv egerçi gözümüz kadre irer İhca'da Bir gümüşden yapılu serv-i hıramân gördüm.»

O, bu düzlükte câmi yaptırmış, medrese, imaret, çeşme, hamam, pazar yaptırmış. Murâdiye'yi kendi elleriyle kurmuş, gölgesi kaba ağaçlarla bezemiş ve «Emr-i Hak vâki olunca» da Murat Hân, Murâdiye'de kendi dokuduğu uhrevî âleme girmiş, sağlığında hasretini çektiği huzuru, şu selvilerin, çınarların gölgesinde bulmuş..

★

Yüzyılların sırrını saklayan koca çınarlar, ince uzun endâmı ile füsunlu selviler, sessiz kubbeler, mûsiki akan şadırvan, gül bahçeleri ve üstündeki hüznü semâ ile Murâdiye güzel, her zaman güzel...

Yeni Bir Dünya

NECMETTİN HACIEMİNOĞLU

Bu zamana kadar çıkan ilmi yazılarını ve eserlerini ilgilendiren kitapçılar için Doç. Dr. NECMETTİN HACIEMİNOĞLU şimdiki hikâyeler yazdı.

KİTAPÇILARDAN İSTEYİNİZ

Fiyatı: 15 LIRA

TÖRE — DEVLET YAYINEVİ

ANAYASADA MİLLİYETÇİLİK MUCADELESİ

27 MAYIS VE KURUCU MECLİSİN PERDE ARKASI

ABDÜLHÂDİ TOPLU
(KURUCU MECLİS ÜYESİ)

İlgile Okuyacağınız Bir Eser

Bütün kitapçılarda

592 sayfa — 35 lira

TÖRE — DEVLET YAYINEVİ

Türk - İş üzerinde gizli pazarlık mı?

GÖKÇEN ASENA

CHP Genel Başkanı Ecevit'in Türk - İş genel kurulundan önce delegeleri «işçiler de, CHP de bu genel kurulun sonucuna göre kesin tavır alacaklardır» şeklindeki tehdidi para etmedi. Yine Ecevit'in genel kurulun birinci gününü yaptığı konuşmada, Türk İş'in partisini desteklemesi gerektiği görüşünü anlatırken yaptığı tehdit de para etmedi.

Genel kurul delegeleri, gerek tüzük değişikliğinde, gerek yönetim kurulunun teşkilinde ve gerekse icra kurulunun seçimlerinde, Ecevit ve CHP'li sendikacıların isteklerinin tam aksini kararlaştırdılar. Ecevit ve CHP'li sendikacılar bir evvelinde olduğu gibi, bunda da boylarını ölçüsünü aldılar.

Genel kurulda partisinden desteklenmemesi halinde «kesin tavır» alacağını açıklayan Ecevit, mağlubiyetin acısından olacak ki, bir çift laf e-çemedi. Galip gelse idi, güneşi fethetmiş gibi görkemli törenler düzenleyecekti. Türk İş'i ve Türk - İş yöneticilerini göklere çıkaracağı bilinen Ecevit'i, şimdilerde bir suskunluk tuttu ki sormayın.

★ ECEVİT TÜRK - İŞ YÖNETİCİLERİNİ TEBRİK ETMEDİ

Genel kuruldan yeni çıkmış Türk - İş yöneticilerini Cumhurbaşkanından sade ve tandına kadar herkes tebrik ederken, çıkarı bulunduğu bu tür fırsatların ustası olan Ecevit, tebrik etmeyi unuttu. Ecevit'in çok laf eden dili tutuldu, gazeteci Ecevit'in

in kalemi kırıldı, elleri tutmadı. Çok çok meşhur işçi dostu (!)

Ve Ana Muhalefet Partisi Başkanı olarak protokol adamı Ecevit, 1,5 milyon işçinin yeni yöneticilerini tebrik etmeye tenezzül buyurmadı. Da hası da var, Türkiye Komünist Partisi yönetici ve üyesi olduğu söylenen DİSK Genel Sekreterinin cenazesine kadar gidip, camii avlusunda a-yılıp - bayılan Ecevit'in, Türk İş'e kadar zahmet edip, Türk - İş yöneticilerini makamlarında tebrik ettiğini de sanmayın. Onu da yapmadı.

Türk - İş delegeleri tarafından «umutları batırılan Ecevit susarken, tayfası, Ecevit gibi yapmadı. Onlar açık ca konuştular, yazdılar. Renkleri pembeden kıvıla kadar değişen bu sol tayfanın yazdiklarına ve söylediklerine is terseniz bir bakalım:

★ Büyük isteklerle başlayan Türk - İş Kongresi, köklü değişiklikler yaratmadan kapanmışa benziyor. Türk - İş Kongresinde alınan kararlar Türk - İş'i pasifleştirmek anlamını taşıyor. (Milliyet - Abdi İpekçi. İpekçi bilindiği gibi Ecevit'in basında bir nu marah sözcüsüdür.)

★ Kongre sosyal demokratların salt çoğunluğa ulaşamadıklarını ortaya çıkarmaktan başka hiç bir sonuç vermedi. (Politika - Rüçhan Işık. CHP - MSP hükümetinde çalışma bakanı müsteşarı olarak Türk - İş üyesi sendikalara çektiğini bırakmayan kişi.)

★ Türk - İş'deki tüzük de

ğişikliği olumlu bir adım sayılmaz. (Politika - Cahit Talas. Türk - İş'ten para aldığı devrelerde bir numaralı partilerüstü politika savunucusu olan ve bugün tam tersi bir politika savunan SBF öğretim üyesi)

★ Tüzükte meydana gelen değişiklik, Türk - İş'in politik faaliyette bulunma olanaklarını, tüzüğün 1966'da yer alan hükmüne kıyasla bile daha da sınırlandırmıştır. (Politika - Alpaslan Işık, DİSK'in has adamı ve SBF öğretim üyesi)

★ Halil Tunç ağırlığını ko-yunca, Türk - İş'de politika-ya hafifliğini koydu. (Milliyet - Örsan Öymen)

★ Türk - İş Genel Kurulu tan bir sonuçsuzlukla sonuçlandı. Hamam yine o hamam, (Cumhuriyet - Yılmaz Gü-müşbaş)

★ Sosyal demokrat sendikalar bundan sonra ne yaparlarsa yapsınlar. Türk - İş in işi bitti artık. (Politika - Adil Özkol. Ankara Hukuk Fakültesinde asistan iken komünizm propogandası yapmaktan 12 yıla mahkûm olmuş, Ecevit'in affı ile salive rilmiş bulunan ve halen Ankara Belediyesi'nin bol para-lı uzmanlığı ile Politika Gazetesi Ankara temsilciliğini birlikte yürüten kişi.)

★ Türk - İş genel kurulu da geldi geçti, ama birşey değişmedi. Türk - İş sarılaştı. Bir araba laf ve bir dizil karardan sonra ortaya çıkan sonuç iki tuncedir: Patronlara selâm, partilerüstü politikaya devam. (Cumhuriyet İlhan Selçuk)

★ TÜRK - İŞ DOSTUNU DÜŞMANI GÖRMEK ZORUNDADIR

Ecevit'in tayfası bunları yazmaktadır, söylemektedir, «Sükût ikardan gelir» diye bir atasözümüz vardır. Tayfa bunları söylerken, kaptanın sükûtu, onun da bu sövgülere katıldığı varsayımını kuvvetlendirir. Türk işçisinin, bu sövgüleri görmediğini ve CHP'ye kapıkulu olunmadığı zaman CHP'nin nasıl hırçınlaştığını farketmedikleri sananlar her zaman yanılmışlardır ve yanılacaklardır. Artık Türk işçisi kendisiyle ilgili herşeyin farkındadır ve kendi işini kendisi görmektedir. Nitekim Ecevit'in işini de Türk işçisinin temsilcileri Türk - İş Genel Kurulunda «bir güzel» görmüşlerdir.

★ YİNE GİZLİ GÖRÜŞME

Ancak bunu içine sindiremeyenler de vardır. Bunların başında Türk - İş'in Başkanı da vardır. Ecevit'in yenilgisi ni o bile hazmedememiş ki, Ecevit daha kendisini tebrik etmeden ve seçilişinden üç gün sonra Ecevit'in kapısını çalmış ve bir gizli görüşme yapmıştır.

Türk - İş Başkanının kulakları çınlasın, ICFTU Genel Sekreteri Otto Kersten Türk - İş Genel Kurulu devam ederken yaptığı basın toplantısında «Sendikacı hay siyettir. Onun - bunun, su teşkilatın, bu teşkilatın ada-

mi olmaz, Sendikacının gizli işi yoktur. Herşeyi açığa» derken, o da Otto Kersten'in sağında oturuyordu.

Türk - İş Başkanı kimseye gizli görüşme yapmadığı halde, Ecevit'le gizli görüşme yi neredeyse alışkanlık haline getirdi. Sendikacılığı Batı Avrupa seviyesinde anladığını her fırsatta tekrar eden Türk - İş Başkanından en az Batı Avrupalı sendikacı Otto Kersten seviyesinde davranış beklenir. Yoksa «Batı Avrupa seviyesi» Türk - İş Başkanı için bir mastrubasyondan öte geçmez. Otto Kersten'in söylediği gibi gizli görüşme karanlık ve art niyetli kişi ve kuruluşların işidir. İşçinin kendisiyle birlikte Türk - İş'in işini birlikte yürütmesi için seçtiği öteki icra kurulu üyelerinden birini bile yanına almadan, Ecevit'le gizli görüşme yapmak, öncelikle Türk işçisine karşı bir saygısızlık olduğu gibi yönetici arkadaşları için de onur kırıcı bir davranıştır. Bu onlar tarafından Türk - İş Başkanına söylenmiyorsa, onların başkana teslimiyetlerini ifade eder. Ama kamu o-yu için ifadesi, Türk - İş Başkanının Ecevit'le bir gizli pazarlık içinde oldukları izlenimlidir.

Ecevit de, Türk - İş Başkanı da gizli görüşmede ne konuştuklarını kamu oyuna açıklamamışlardır. Açıkladıkları takdirde aralarında çıkar esasına dayalı, işçi üzerinde bir pazarlık söz konusudur ki, bu Türk - İş Bas-

kanı için utanç vericidir. Ecevit kapalı kapılar ardında Türk işçisini satın alacağını umutluyorsa, bu umut üzerine bir ömür tüketse gücü yetmeyecektir. Tabii, Türk - İş'in «yorgun ve sıhatsız» başkanı bir kataküllü ile Ecevit'i kandırmadı ise, onun da Türk - İş'i Ecevit'e angaje etmeye gücü yetmeyecektir. Çünkü Türk - İş'in hiçbir üyesi, hiçbir yetkili kurulu, hiçbir genel kurulu Türk - İş Başkanına Ecevit'le gizli görüşme yetkisi vermemiştir.

Hele hele, toprak ağalarının, Vehbi Koç gibi - Sakıp Sabancı gibi tekelci kapitalistlerin, çok uluslu şirketlerin, Uluslararası mason kuruluşu Bilderberg'in, tekml yabancu ve azınlık sermayesinin sömürü aracı Osmanlı Bankasının, kokmuş bürokratların, profesyonel anarşistlerin, komünist kopillerin iktidara getirmek için sabah - akşam ter ter tepindikleri CHP'ye, Türk - İş topluluğuna zarar verdiği gibi, o görüşmeyi yapanlara daha çok zarar verir.

Türk - İş Başkanının kişisel davranışlarına, Ecevit'in kapıkulu haline gelmiş bir kısım sendikacıya rağmen, Türk - İş topluluğu CHP'nin oyuncu haline gelmeyecektir. Son genel kurul bunu açıkca ortaya koymuştur. Türk İş'i bu güne kadar sürdürdüğü politik çizgiden ayırmaya kalkınlar olursa hem güçleri yitmez ve hem de yıkılan Türk - İş enkazının altında kendileri kahrılır.

USTUN KALİTELİ

Altınorlon

İPLİKLERİ

Recep Hasatlı

- İPLİKLERİMİZ EN MODERN TESİSLERDE HAZIRLANMIŞTIR.
- RENK VE SAĞLAMLIK BAKIMINDAN GARANTİLİDİR.

Solmaz renk, zengin çeşit ve her bakımdan garanti Altınorlon ipliklerinde

YEŞİLDIREK HANIMARAT AYRIN HAN B.Ö. 15 1976
Tel: 26 59 54 - 26 38 11

Ziya Gökalp

Baştarafı orta sayfada takil olarak, yabancı bir milletin tahakküm ve istilasına maruz kalmadan yaşamış, bu sayede lisan ve kültür bakımından müstakil ve orjinal bir surette inkişaf etmiş, karşılıklı tesirler neticesinde fertleri birbirine karışmış, kaynaşmış, ruhi bakımından mütecanis bir hale gelmiş olan, aynı dili konuşan fert ve ailelerden mürekkep beşeri bir kitledir.» (a.g.e. sh. 68)

Yukardaki tariflerin üçü de birbirine benzemektedir. Yalnız birinci tarifte bulunmayan müşterek toprak unsuru, diğert ariflere alınmıştır. Sebep şu: Birinci tarif günümüzün milletine göre, diğer tariflere alınmıştır. Sebep şu: Bittikleri çağların şartlarına göredir.

GELECEK SAYI: DİĞER TARİFLER

T.C. ZİRAAT BANKASI

HER YERDE HER ZAMAN
hizmetinizde bulunmaktan kaynarç duyuyoruz

AET Katma Protokolü, Lozan'dan sonra imzalanan en önemli anlaşma olarak vasıflandırılıyor

Beş ilâ oniki yıl arasında bilâhare tesbit edilecek bir zaman dilimi içerisinde düşünülmüş olan Hazırlık Dönemi, 23 Kasım 1970 tarihinde imzalanan Ankara Andlaşmasına Katma Protokol ile 1 Ocak 1973 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, sona erdirilmiş ve «Geçiş Dönemi» şartları yürürlüğe konmuştur. Bir başka ifadeyle, Türkiye Hazırlık Döneminin kendisine sağladığı imkânlardan bir süre daha istifade etmesi mümkün iken, maksimum sürenin dolmasını beklemeden Geçiş Dönemi şartlarının uygulanmaya başlamasını kabul etmiştir.

Ankara Andlaşmasının yapılmasında olduğu gibi, bazı AET üyelerinin Türkiye'ye karşı ciddi bir rekabet içerisinde buldukları, Katma Protokolün taraflar arasında hazırlanıp ilgili mercilerce tasdiki vesilesiyle bir kere daha anlaşmıştır. Bilhassa İtalya Parlamentosu Katma Protokolün tasdikini uzun süre oyaladıktan sonra yerine getirmiş, bu zaman zarfında taraflar müzasebetlerini bir «geçici» andlaşma ile yürürebilmişlerdir.

* GEÇİŞ DÖNEMİ NEDİR?

Geçiş dönemi, hazırlık dönemini müteakip başlayan ve başlıca a) Sınai mamullerde gümrük birliği, b) Tarım ürünlerinde serbest dolaşıma hazırlık, c) Üretim faktörleri hareketlerinde serbestliği amaçlayan, süre olarak 12 ilâ 22 yıllık bir devreyi kapsayan bir dönemdir.

Katma protokol 5 Haziran 1971 tarihinde parlamentoda 69'a karşı 149 oyla kabul ve tasdik edilmiştir. Ancak DPT'nin raporlarında «Lozan'dan sonra Türkiye'nin imzaladığı en önemli milletlerarası andlaşma» olarak tavsif edilen bu protokol, umumi afkârda ve yayın organlarında ciddi şekilde tahlil edilmediği gibi, başta Üniversiteler olmak üzere ilgili kuruluşlarda da kâfi derecede üzerinde durulmamıştır.

Katma protokolün tesbit ettiği geçiş dönemi içerisinde, esas itibarıyla «Gümrük birliğinin sağlanmasına» müteveccih amaçlar tesbit ve tanzim edilmiştir. Bu dönemde:

- 1 — Sınai mamûller üzerindeki gümrük resim ve sergileri ithalât ve ihracatta sifra indirilecek,
- 2 — Gümrük vergisi dışındaki miktar tahditleri kaldırılacak,
- 3 — Ortak dış tarife uygulanacak (Tarafların üçüncü ülkelerden yaptıkları ithalâta uyguladıkları gümrük tarifelerinde beraberlik sağlanması).
- 4 — Tarım ürünleri ve CECA, EURATOM kuruluşlarının yetki alanına giren

maddeler gümrük birliği dışında tutulacaktır. CECA ürünleri (demir - kömür - çelik) için 1976 yılında başlamak üzere görüşmeler yapılacak ve ayrı bir andlaşma sağlanacaktır.

* TÜRKİYE'NİN TOPLULUGA VECİBELERİ

Görüldüğü gibi Hazırlık Döneminde AET'ye karşı açık bir taviz vermemiş görünen ve Ortak Pazar ülkeleriyle ekonomik intibak imkânlarının sağlanması yolunda desteklenmek durumunda olan Türkiye'nin, bu yeni dönemde topluluk üyelerine karşı bir takım vecibeleri söz konusu olmaktadır. Bunları şöylece sıralamak ve özetlemek mümkündür:

1 — Gümrük resimlerinin sifra indirilmesi,

Esas itibarıyla 12 yıllık bir zaman zarfında bu mümkün kılınacaktır. Ancak tarafların aralarında anlaşmaya varacakları önemli maddelerde bu süre 22 yıl olacaktır. 12 yıllık listelerde yer alan maddeler, Türkiye'nin Referans yılı olarak seçilen 1967 yılı ithalâtının % 55 ini, 22 yıllık listede olanlar ise % 45 ini teşkil edeceklerdir.

2 — İthal mallarından almakta olduğumuz ithal teminatlarını 12 ve 22 yıllık devrelerde kaldıracağız.

3 — 12 ve 22 yıllık listelerde bulunan mallar için AET'nin Ortak Gümrük tarifelerine aynı süreler içinde uyacağız.

4 — Keza 1967 yılı rakamları esas alınmak suretiyle ithalâtın % 35 ini libere ve bunu topluluk lehine konsolide edeceğiz. 18 yıl sonra liberasyon oranı % 80 e yükselecektir.

5 — Türkiye'nin uyguladığı ithalât miktar kısıtlamaları katma protokolün yürürlüğe girmesinden azami 22 yıl sonra tamamıyla ortadan kaldırılacaktır.

6 — İthal mallarından alınan iç vergiler en geç üçüncü yılın sonunda yerli üretime uygun seviyeye indirilecektir.

* TÜRKİYE'YE VERİLEN TAVİZLER

Bu yükümlülüklerle mukabil topluluğun Türkiye'ye verdiği tavizler şunlar olacaktır:

1 — Protokolün imzalanmasını müteakip Topluluk Türkiye'ye uyguladığı bütün gümrük resimlerini derhal sifra indirecektir. Bu hükmün istisnası olarak tesbit edilen makina halıları ve bazı dokuma maddeleri için ise andlaşma yürürlüğe girer girmez % 25 e ve her 4 yılda % 25 olmak üzere 12. yılın sonunda sifra indirilecektir.

2 — Topluluk dokuma dalı hariç olmak üzere sınai mamullerde miktar tah-

ditlerini derhal kaldıracaktır.

3 — Tarafların ekonomik imkânları elverişli olduğu takdirde andlaşmadaki indirim ve kotaların daha süratle kaldırılması kabul edilmiştir.

Protokolda Türk Sanayiinin korunması için de ülkemize bazı haklar tanınmıştır.

1 — 1967 ithalât rakamlarının % 10 una tekabül eden miktarda olmak kaydıyla 12 ve 22 yıllık listeler arasında aktarma ve kaydırmalar yapılabilecektir. Ancak bu işlemin 22 yıllık rejime tabi maddelerin değerini arttırmaması gerekmektedir.

2 — Ortaklık Konseyinin muvafakati ile mevcut sanayimizin genişlemesi yahut yenisinin kurulması halinde, referans yılı ithalâtının % 10 unu geçmemek kaydıyla ve andlaşmanın ilk 12 yıllık süresi içinde % 25 oranında gümrük vergisi konulabilecek tir.

3 — Bu andlaşmanın uygulanması sırasında Türk ekonomisinin herhangi bir sektöründe yahut istikrarında bir çöküntü veya sarsıntı görüldüğü takdirde, Türkiye Ortaklık Konseyine bilgi vermek suretiyle, gerekli tedbirleri alabilir. Aynı hak topluluğa da verilmiştir.

4 — Üçüncü ülkelere karşı Türkiye'ye liberasyon ve miktar kısıtlamaları hususunda serbesti tanınmıştır. Keza 1967 yılı ithalâtının % 10 unu aşmayan maddeler için gümrük vergisi indirimini 22 yılın sonuna erteliyebilir. % 5 i için, 22 yılın ötesinde dahi ortak gümrük tarifelerinin dışına da tarife uygulayabilir.

Tarım konusunda Türkiye'ye bazı kolaylıklar tanınmıştır. 22 yıllık sürenin bitiminde topluluğun tarım politikasına ve uygulamasına uyacak şekilde gerekli hazırlıkların yapılması esas amaçtır. Böylece Türkiye'nin yeterli tedbirleri aldığı topluluk tarafından müşahade edilirse tarım ürünlerinin serbest dolaşımı gerçekleştirilecektir.

Bu devre içerisinde:

1 — Tütün ve kuru üzümde kontenjan ve gümrükler derhal sifra inecektir. 2 — Kuru incirde kontenjan kalkacaktır. 3 — Fındık için 18.700 tonluk bir kontenjan bırakılmıştır. 4 — Öteki tarım ürünlerinde de muayyen bazı indirimler kabul edilmiştir.

5 — Türkiye ve topluluk, birbirlerine tarım ürünleri alışverişi için, genişliği ve derinliği Ortaklık Konseyi tarafından tesbit edilecek tercihi bir rejim taniyacaklardır.

(DEVAM EDECEK)

DEVAM

Sahibi

İBRAHİM METİN

Yan İşleri Müdürü
TEVFIK FIKRET KILIÇKAYA
Nasıriyat Müdürü
SADI SOMUNCUOĞLU
İdare Müdürü
OSMAN ÇAKIR
Haberleşme Adresi
P.K. 281 BAKANLIKLAR
ANKARA
İdare Yeri:
BEDESTEN İÇİ BEDESTEN

HAN KAT : 4 NU : 7
KONYA
Ankara Bürosu :
TEL : 29 58 20
Abone
YILLIK : 120 TL
6 AYLIK : 60 TL
DIŞ ÜLKELER İÇİN : İKİ MİSLİ
Posta Çeki No : 10021849
Yurt dışı için bavale no :
AKBANK GENÇLİK CAD.

ŞUBESİ HESAP NU : 4011
Dizgi - Tertip - Baskı
Halkçı Matbaacılık İşletmesi
Tel : 24 04 22
ANKARA
Nân Tarifesi
ARKA KAPAK ÇİFT RENK :
5000 TL - TEK RENK 4000 TL
- İÇ SAYFA TAM 3000 TL
SANTİM SÖTÜMÜ 50 TL